

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2011

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XIX 2011.
СЕПТЕМВРИ – ОКТОМВРИ
RUJAN – LISTOPAD
ЦЕНА 5 КН

БРОЈ

73

ISSN 1333-7769

**KOD
PREHLADE
I GRIPE**

CAFFETIN COLD

Djeluje bez pogovora,
brzo i efikasno!

- ✓ SADRŽAVA VITAMIN C
- ✓ SMANJUJE BOL
- ✓ SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU
- ✓ SMANJUJE ZAČEPLJENOST NOSA
- ✓ SPREČAVA NADRAŽAJNI KAŠALJ

caffetin COLD®

ALKALOID

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:

МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Заменик на главната и одговорна уредничка:

ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петрик

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојациски

Јагода Тренеска Цветичанин

Борјана Прошев-Оливер

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб

Јулијана Младеновска Тешија - Осиек

Ива Чрњар - Риека

Мирјана Мајик - Задар

Милена Георгиевска - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

На насловната страница:

Археолошки локалитет Баргала, Р. Македонија

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Збор на уредничката

Riječ urednice

ИЗБОРИТЕ СЕ ПРЕД СИТЕ НАС

На 4 декември годинава во Република Хрватска ќе се одржат парламентарните избори на кои ќе бидат избрани новите пратеници во Саборот. Ќе гласаат сите граѓанки и граѓани на РХ. Но, на овие избори Македонците кои живеат и работат во својата нова татковина по првпат во историјата на оваа држава ќе можат да го дадат својот глас за свој пратеник во Саборот, г. Ангел Митревски. Затоа сите ние Македонци во Р. Хрватска треба да излеземе на изборите и, поради уште подобар живот на овие простори, да гласаме за нашиот кандидат. Кога нè има повеќе ќе бидеме побогати и со повеќе можности за развој.

Инаку, во овој број на “Македонски глас“ ќе можете да го прочитате ексклузивното интервју со претседателот на Р. Македонија, Горге Иванов; за новата книга на амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски; за одбележувањето на годишнината од смртта на Тоше Проески; за гостувањето на делегацијата на најстариот македонски весник “Нова Македонија“ во Хрватска при што ги посети Заедницата на Македонците и поранешниот претседател на РХ, Стјепан Месиќ; неколку промоции на книги на македонски автори; неколку портрети за успехите на млади Македонци, но и портрети на наши успешни членови на Заедницата; разговорот со актерот Никола Ристановски, кој моментно важи за еден од најдобрите артисти на просторите на бивша Југославија; за прераната смрт на нашиот драг Ратко Димовски, кој до неодамна беше дописник на “Македонски глас“ од Пула. За да си ги засладите очите со убавините на Македонија прочитајте го написот за локалитетот Баргала; а на крајот да ги испробате вкусните јадења на Виолета Штерјова...

До следниот број на “Македонски глас“, убави поздрави од

Марина Апостоловска – Вујаклија

Ѓорге Иванов, Претседател на Република Македонија ЧЕСТИТАМ НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО ХРВАТСКА ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНИОТ ИДЕНТИТЕТ

За време на официјалната посета на Р. Хрватска претседателот Ѓорге Иванов даде ексклузивно интервју за “Македонски глас”

М. Г.: Ова е Ваша втора официјална посета на Хрватска. Како сте задоволни од овој свој дипломатски настап во оваа пријателска земја?

Ѓ. Иванов: Македонија и Хрватска се блиски земји, кои отсекогаш развивале пријателски односи на соработка и взаемно помагање. Посветени сме на градење демократски држави, во кои се цени слободата и одговорноста. Водејќи се според тие вредности и принципи, ги споделуваме истите стратегиски цели – интегрирање на нашите држави во обединета Европа, место во кое природно припаѓаат. На тој пат Македонија и Хрватска си помагаат и ќе продолжат да си помагаат. Нашите чести средби на политичко и на деловно ниво, се посветени на изнаоѓање нови начини на соработка, за подобро инфраструктурно поврзување, за намалување на пречките за меѓусебната трговија, за заштита на инвестициите, за поголема културна и туристичка размена. При средбата со претседателот Јосиповиќ, во рамки на оваа моја втора официјална посета, имав можност да му честитам за големиот успех што Република Хрватска го постигна со договорот за пристапување кон Европската унија, а е пример за целиот регион, на кој навистина многу му се потребни добри вести во областа на интеграциите. Едноставно речено, задоволни сме од досегашниот развој на севкупната соработка со Република Хрватска, нашите односи можат да послужат како исклучително позитивен пример во поширокиот регион.

М. Г.: На разговорите со претседателот Јосиповиќ стана збор и за непризнавањето на името Македонија од страна на Република Грција. Што поконкретно разговаравте?

Ѓ. Иванов: Да, разговаравме за ова прашање. Тоа не по наш избор, не по наша волја, и е неизбежен дел од сите средби што ги имам. Тоа е проблем кој ни е наметнат, кој во моментот претставува единствена пречка за нашата интеграција во НАТО, за следната фаза во интеграцијата

во ЕУ и почетокот на пристапните преговори. Разговаравме за позитивниот пример на разрешување на спорот помеѓу Хрватска и Словенија, на начин кој не го загрози евро-интеграцискиот пат на Хрватска. Јас многупати сум го нагласувал тој пример како модел кој треба да се примени и во случајот со Македонија, со што ќе се овозможи паралелно да се одвиваат и преговорите со Европската унија и решавањето на прашањето за името. Претседателот Јосиповиќ ме увери дека ставот на Хрватска е дека билатералните проблеми не смеат да влијаат на индивидуалниот пат на ниту една држава кон ЕУ и дека неговата земја ќе продолжи да ја поддржува Македонија во евро-атланските интеграции и како идна членка на ЕУ нема да поставува пречки на патот на Македонија без оглед на отвореното билатерално прашање со Грција.

Македонија е кандидат за членство во Европската унија од 2005 година, со три последователни препораки од Европската комисија за почеток на пристапните преговори. Мојата земја изгубимногу време поради тој спор, но останува подготвена и отворена за продолжување на разговорите до изнаоѓање прифатливо решение за името. Затоа, повторно, ние инсистираме и бараме од Европската унија примена на еднакви принципи. Сметам дека продолжувањето на политиката за проширување на Унијата, односно на отворање на Европа кон земјите од нашиот поширок регион, ќе значи стабилност, отворање на нови перспективи, повеќе напредок, повеќе економски развој, повеќе трговија, за сите нас.

М. Г.: Според Вас, кои се главните точки за уште по-добра соработка меѓу Р. Македонија и Р. Хрватска?

Ѓ. Иванов: Со претседателот Јосиповиќ заеднички оценивме дека односите меѓу двете држави се на одлично ниво, но дека постои уште многу простор за соработка во сферата на економијата. Најголеми потенцијали за соработка меѓу двете земји има во преработувачката индустрија и земјоделството. Но, фокусот треба да се стави, пред сè, на подобро и поефикасно инфраструктурно поврзување, што ќе придонесе кон зајакнување на трговските врски и размена, како и пораст на инвестициите.

Во Хрватската стопанска комора имав прилика да се сретнам со претставници на хрватски фирми кои се присутни и успешно работат на македонскиот пазар, како што се Агрокор, Виндија, Краш, Croatia Airlines и други. Република Македонија сите свои сили и потенцијали ги насочува кон економскиот развој и креирањето поволен економски амбиент, што придонесе земјата во најновиот извештај Doing Business на Светска банка за 2012 година, да биде рангирана меѓу 12-те земји на глобално ниво со најдобри резултати во однос на поголемиот простор за водење бизнис. Македонија го направи најголемиот скок, во споредба со другите земји, и сега се наоѓа меѓу најдобрите 30 инвестициски дестинации

во светот. Се надевам дека овие предности ќе бидат предуслов за зголемени инвестиции во Македонија и од страна на хрватските компании. Од друга страна пак, во Хрватска има континуиран интерес за македонските метални производи, овошјето, тутунот и виното. Верувам дека трговската размена меѓу Македонија и Хрватска, која веќе во првите осум месеци од оваа година бележи пораст од 24%, споредено со истиот период во 2010, во наредниот период ќе продолжи да расте. Охрабрен сум од интересот на хрватските компании за инвестирање во Македонија.

М. Г.: Во Загреб се сретнавте и со претставниците на македонските здруженија во Република Хрватска. Активностите на нивните членови се оценуваат како едни од најдобрите во дијаспората. Но, за разлика од хрватската Влада која преку Советот за национални малцинства ги финансира овие активности, од Р. Македонија не се добиваат никакви средства. Дали во иднина планирате да се стори нешто на овој план?

Ѓ. Иванов: На мое огромно задоволство, при средбата со претставниците на македонските здруженија во Хрватска, слушнав многу позитивни работи. Пред сè, би сакал да им честитам на Македонците во Хрватска за две-децениското организирано делување за зачувување на националниот идентитет и напредок на заедницата. Ги поздравувам и поддржувам нивните напори и активности. Ме радува што Македонците во Хрватска немале и немаат никакви проблеми на етничка основа, вклучени се во политичкиот и културниот живот, членуваат во културно-уметнички друштва, се дружат и си помагаат.

Република Македонија во изминатите години спроведува многу активни мерки за зајакнување на врските со македонските иселеници и поддршка на нивните иницијативи за зачувување и негување на македонскиот културен и национален идентитет. Сепак, и во овој аспект треба да се имаат предвид можностите со кои располагаме. Едно е сигурно, штом постои волја, постојат и начини. Впрочем, потврда за интересот и волјата е фактот што дел од Програмата на Владата на РМ е и Стратегијата за македонското национално малцинство. Но, како последица на светската економска криза и рецесија, и со воведувањето на антикризните мерки, меѓу другото, драстично се намалија буџетите на сите министерства, и голем број проекти беа редуцирани или замрзнати за одреден период, а активностите забавени. Но, проектите со повеќегодишен карактер и понатаму се спроведуваат, пред сè функционирањето на паралелките на македонски јазик за децата во дијаспората, како и спроведувањето на идејата за одржување онлајн-часови по македонски јазик, што е релативно нов проект и кој наидува на добар прием кај младите низ светот. Се надевам дека во наредниот период активностите повторно ќе се интензивираат и ќе добијат и поголем обем и динамика. Во меѓувреме, дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија остануваат да бидат центар на одржување на врските со татковината, за грижата за положбата на македонските заедници кои живеат надвор од државните граници и за подобрување на правниот статус и третманот на Македонското национално малцинство во другите држави.

М. Г.: Кога станавте претседател на Република Македонија најавувате што побрз просперитет на

нашата држава. Што на тој план ќе сторите во овие години на светска рецесија?

Ѓ. Иванов: Македонија се движи напред. Понекогаш имаме впечаток дека поради бројни внатрешни и надворешни фактори, тоа се одвива полска. Но, во периодот кога светот заздравува после светската криза и рецесија, можеме гордо да кажеме дека Република Македонија е една од земјите кои успеаја да ја надминат таа криза без поголеми последици и сериозни потреси за македонската економија, што се должи пред сè на внимателно обмислените анти-кризни мерки. Како што и претходно напомним, Македонија е земја која е препознаена од светските економски механизми како инвестициски рај. Последните податоци на Народна Банка на Македонија говорат дека во првите седум месеци од годинава странските инвестиции во земјава бележат неверојатен скок. Од јануари до јули 2011 година во Македонија се реализирани 166,9 милиони евра странски вложувања, што е за 10 пати повеќе од истиот период лани, кога влегле 14,8 милиони. Сето ова ме охрабрува да верувам дека сме на добар пат и дека Македонија конечно може да зборува за реален опиплив просперитет.

М. Г.: На крајот со благодарноста што ни го овозможиле ова интервју би Ве запрашала уште нешто. Функцијата прв човек на државата бара многу труд и време. Имате ли Вие г. Претседателе време за себе и како го користите?

Ѓ. Иванов: Нормално е дека со преземањето на оваа функција се жртвува голем дел од слободното време. Сериозноста на обврските и одговорностите, што ги носи функцијата Претседател бара апсолутно приоритизирање на професионалниот живот. Но, и јас и моето семејство уште на самиот почеток бевме свесни дека ќе треба да направиме одредени отстапки и компромиси. Многу сум среќен што ја имам полната поддршка и разбирање од нивна страна и што успеаја да ги приспособат своите животи со новонастанатите услови. И секако, секој слободен миг им го посветувам првенствено ним – на мојата сопруга и синот. Со добра организација возможно е да се најде време и за пријателите, и за некој концерт, да се прочита книга или да се погледне некој нов филм, и секако мора да се најде време за мојата голема пасија – музиката. Доброто за државата, за граѓаните на нашата татковина, за семејството – тоа е мојот императив.

Текст и слики:
Марина Апостоловска – Вујаклија

ПОДДРШКА ВО РЕШАВАЊЕТО НА СПОРОТ СО ИМЕТО

За време на дводневната посета на македонскиот претседател Ѓорге Иванов на Република Хрватска доби поддршка од својот колега Иво Јосиповиќ, кој рече дека Хрватска би можела, доколку тоа го сакаат Атина и Скопје, да се вклучи во решавањето на спорот со името

Официјална средба Иванов -Јосиповиќ

Го највисоки државни почести, последниот ден од октомври, македонскиот претседател Ѓорге Иванов беше пречекан на Пантовчак во Загреб, каде со хрватскиот претседател Иво Јосиповиќ оствари средба на која беше потврдено дека Р.М. и Р.Х. се две пријателски земји, без отворени прашања. Како што потенцираше домаќинот Јосиповиќ, доколку Македонија и Грција би побарале, Хрватска би можела да се вклучи во решавањето на проблемот со името, бидејќи е пријател и со Атина и со Скопје. Македонскиот претседател Иванов го посочи позитивниот пример во решавањето на билатералниот спор меѓу Хрватска и Словенија и побара од ЕУ да се почитуваат еднаквите принципи и да се применуваат кон сите држави кои претендираат за влез во европско семејство. Таквиот позитивен пример би можел да се примени и за Р.М., со што би можело да се одвиваат преговорите со ЕУ и да тече процесот за решавање на проблемот со името. Претседателот Иванов рече дека она што за Р.М. и за Македонците е многу болно е навлегувањето и негирањето на прашањето со идентитетот, каков што е случајот со последниот извештај на ЕУ каде е избришана придавката македонски за јазик и за народ. Македонскиот претседател истакна дека ЕК зазема страна и не е доследна во применувањето на своите принципи, со што постои сомнеж во искрените намери на ЕУ и на самата Грција дека проблемот е само во името, при тоа посочувајќи дека ЕУ треба да се однесува европски и да има предвид дека во документите на ООН се споменува придавката македонски.

Познавачите на приликите посетата на претседателот Иванов на претседателот Јосиповиќ ја оценуваат како многу важна и доаѓа во вистински момент, веднаш по извештајот на ЕК, што без сомнение сведочи за посветеноста на двајцата претседатели не само за негување на одличните билатерални врски меѓу пријателските држави, туку со оваа посета се

Средба со претставниците на ЗМРХ

демонстрира исклучителното чувство создавање и одржување на позитивни односи во регионот.

Во делегациите на двајцата претседатели беа и министрите за правда на Р.М. и Р.Х., Блерим Беџети и Дражен Бошњаковиќ, кои потпишаа билатерален Договор за екстрадиција. Претседателот Иванов се сретна и со потпретседателот на хрватскиот Сабор Владимир Шекс, а на работниот ручек присуствуваше и министерот за надворешни работи и европски интеграции на Р.Х., Гордан Јандроковиќ. Во хрватската стопанска комора беше одржана и средба со стопанствениците од Хрватска, кои работат или сакаат да работат со Македонија.

Македонскиот претседател во рамките на дводневната посета на Загреб се сретна и со претставници од Заедницата на Македонците во Хрватска и другите македонски асоцијации на овие простори, кои го информираа за бројните активности што ги реализираат во својата втора татковина Хрватска, врските што ги одржуваат со РМ, како и со активноста на парохискиот свештеник на Македонската православна црква во Р.Х., Кирко Велински, кој го посочи значењето на изградбата на македонската црква во Загреб. Присутните го потенцираа и значењето на изучувањето на македонскиот јазик во Хрватска во основните училишта како избран предмет, а Лекторатот по македонски јазик во Риека, Васил Тоциновски посочи дека тоа е најголемиот македонистички центар во светот и веќе се создава цела армија млади Хрвати кои го изучуваат македонскиот јазик. „Македонскиот јазик и култура кои како избран предмет се изучуваат во рамките на основното образование, а со влезот на РХ во ЕУ ќе биде автоматски внесен во Унијата, бидејќи во сведителствата на учениците е наведен меѓу другите предмети“, истакна Ангел Митревски, претседател на ЗМРХ по средбата со претседателот Иванов.

Милена Георгиевска

ПОКАНА ЗА ИЗЛЕГУВАЊЕ НА ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ИЗБОРИ НА 4 ДЕКЕМВРИ

Почитувани сонародници, се надевам дека нема да ви станам досаден со овие свои прилози во нашиот “Македонски глас”, што ги имав веќе двапати оваа година. Како што напишав и последниот пат, оваа година што е на заминување, но сè уште трае, е една од најважните за сите национални малцинства во РХ, па и за нас Македонците. Имено, доста успешно ги поминавме пописот на населението и изборите за претставници и членови на советите во локалната и регионалната управа.

Како што веќе знаете, Заедницата на Македонците во РХ е конституирана во 1991 година како кровна организација која во своето членство го има најголемиот дел на македонското национално малцинство во РХ. Целта на основањето на Заедницата е да го чува македонскиот национален идентитет, традицијата и културата на припадниците на македонското национално малцинство, создавање претпоставки за развој и на општествениот живот на Македонците во РХ преку информирање за сите активности во одреден период и место, издавање книги на македонски јазик, организирање културни манифестации и обезбедување средства за активен културен аматеризам во сите средини каде што делуваат македонските културни друштва.

Ке набројам само некои од поголемите успеси што ги остваривме на овие полиња во последниве неколку години. Заедницата на Македонците и целокупното македонско национално малцинство се етаблира на сцената на националните малцинства како едно од најорганизираните и најактивните малцинства. Посебен успех на сите нас е отворањето на училишта на македонски јазик во Загреб, Пула, Осиек, Риека, Сплит и од оваа школска година во Вуковар. Исто така, голем успех се и емисиите на македонски јазик “Македонски минути” на “Радио КЛ” во Сплит и “Македонска ура” на “Радио 057” во Задар. Посебно сме горди на летното училиште на македонски јазик “Рогач – Шолта”, кое во последната година го поминаа 90 деца припадници на македонското национално малцинство од РХ, но и од Албанија, Србија, Босна и Херцеговина и Бугарија.

На последните избори за совети и претставници го искористивме своето право по Уставниот закон за правата на националните малцинства во РХ да избереме свои претставници и совети секаде каде што имавме право.

Сега ни преостанува уште најважниот испит оваа година, кој би можеле да го поминеме со одличен успех доколку сите заедно се потрудиме. Се работи за парламентарните избори за Хрватскиот сабор што се одржуваат на 4 декември оваа година.

Според Уставот на РХ и Законот за избор на пратениците во Хрватскиот сабор, македонското национално малцинство избира свој претставник во Саборот заедно со албанското, бошњачкото, словенското и црногорското национално малцинство.

Почитувани Македонки и Македонци, дозволете ми во кратки црти да ви ги објаснам причините зошто треба да излеземе во поголем број на овие избори и да гласаме за нашиот кандидат кој го предложи Заедницата на Македонците во РХ:

1. На претходните избори на Хрватскиот сабор за претставници во нашата група гласаа 4.554 избирачи или само 21,30% од вкупниот број на избирачи во нашата група на национални малцинства. Овој број во однос на бројот на избирачите кои ќе гласаат на партиските листи е занемарлив и без

оглед на партиските симпатии нема да влијае врз односите помеѓу поедини политички странки и партии во РХ.

2. Вредноста на вашиот глас е многу поголема доколку гласате на малцинската листа, бидејќи на минатите избори пратеникот од нашата група, Шемсо Танковиќ, е избран со 1.348 гласови, додека пратениците на партиските листи мораа да имаат по околу 10.000 гласови.
3. Поради малиот број на гласачи постои многу поголема можност на непосредна комуникација со избраниот пратеник кој што може и да помогне во решавањето на некои лични проблеми.
4. Со позитивните закони на РХ овозможено ни е да се изјасниме како припадници на македонското национално малцинство и да бидеме она што сме и што биле и нашите родители. Со гласањето на малцинската македонска листа го потврдуваме само она за што се залагале и нашите предци.
5. Политичките странки и партии ќе ги решаваат големите проблеми на РХ, а малцинскиот глас овозможува да се слушне и проблемот на малите малцинства во конкретни ситуации.
6. Малцинскиот пратеник овозможува и поголеми средства за работа на националните здруженија за одржување на националниот идентитет.
7. Асимилациските процеси во нашето малцинство сè повеќе доаѓаат до изразување и нашето национално малцинство и тоа не по наша вина. Ова е прилика да го дадеме својот придонес за сопирањето на таа асимилација. Гласајќи на малцинската листа, гласаме за опстанок на нашето национално малцинство на овие простори.
8. Ако другите поголеми национални малцинства гласаат за свој претставник во Хрватскиот сабор, зошто и ние да не го направиме тоа на овие простори.
9. Сите Македонки и Македонци во Република Хрватска го носат својот дел на одговорноста за опстанокот на нашето национално малцинство на овие простори со гласањето на малцинската листа, а со тоа само ја докажуваме својата национална припадност и придонесуваме за јакнењето на нашето национално малцинство.
10. Да излеземе на овие избори за да покажеме дека националните малцинства се богатство на Република Хрватска, а не нејзин терет.
11. Ако државјаните на РХ кои не живеат на територијата на РХ можат со гласањето за пратеник на дијаспората во 11-та изборна единица и на тој начин да влијаат врз вашиот живот, зошто и вие кои сте овде не би го дале својот глас на малцинскиот пратеник кој би го претставувал вашето национално малцинство и кој би се борел за вас?

На последниот состанок на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ, за кандидат за пратеник во Хрватскиот сабор на македонското национално малцинство, едногласно е избран Ангел Митревски, претседател на Заедницата на Македонците во РХ. За значењето на поединечното излегување на малцинската листа и за гласањето за нашиот кандидат ви остануваат неколку денови кои ќе ве замолам да ги искористите во преиспитувањето на својата национална самосвест и на своите национални чувства кои ќе ви овозможат да СЕ ОДЛУЧИТЕ ЗА ИЗЛЕГУВАЊЕ НА ОВАА МАЛЦИНСКА ЛИСТА И ДА ГО ПОДДРЖИТЕ КАНДИДАТОТ НА МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО МАЛЦИНСТВО ВО РХ.

Ангел Митревски

**СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР
НА ЗАЕДНИЦАТА**

Загреб: Заедницата на Македонците во РХ на 23 октомври годинава ја одржа својата единаесетта седница во полн состав, а гости беа претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски и главната и одговорна уредничка на “Македонски глас”, Марина Апостоловска. Претседаваше претседателот Ангел Митревски.

Членовите на Управниот одбор најнапред расправаа за решавање на тековните прашања за списанието “Македонски глас”. По забелешките и пофалбите, беа назначени и неколку предлози: доколку ќе дозволат средствата идната година, “Македонски глас” комплетно да се печати во боја; текстовите да се сортираат по приоритет и значење, а не по должина и да се поработи на нов дизајн на страниците; да се додадат уште 4 страници во “Македонски глас” во кои ќе се следи работата на Советот на МНМ во Загреб, а и на останатите Совети на МНМ во РХ. По расправата, се дојде до заклучок дека е потребно уште поинтензивно да се соработува со дописниците и претседателите за поквалитетна содржина на списанието.

Се расправаше и за информаторите на Заедницата и друштвата, а Кварталниот финансиски извештај на Заедницата заедно со трошковниците, патните налози и авторските хонорари, беше едногласно усвоен од членовите на Управниот одбор. За претстојните културни манифестации се одлучи “Денот на Заедницата на Македонците во РХ” да се одржи на 19 ноември во Осиек; “Рациновиот ден” да се одржи на 26 ноември во Самобор; а трибината “Македонија вчера, денес, утре” да се одржи во соработка со Амбасадата на РМ во РХ во Сплит и Задар. Што се однесува до програмите за идната година, Митревски рече дека се очекува средствата да бидат на ниво на овогодишните, но аконтациите за првиот квартал на 2012 година се очекува да бидат минимални, па поради тоа, за програми треба да се аплицира и од други извори, односно од Македонија и ЕУ.

Е. П.

**СЕДНИЦА НА СОВЕТОТ НА МНМ ЗА
ГРАД ЗАГРЕБ**

Загреб: Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб ја одржа својата втора седница на 22 септември годинава, со цел да се избераат и именуваат членови на Претседателството на Советот како и на постојаните работни тела, односно одборите и комисиите. Пред присутни-

те 18 советници седницата ја водеше претседателот на Советот, Томе Апостолоски.

Од предложените кандидати: Лилјана Грујоска, Лазар Тошанов, Рената Фирст, Елизабета Петровска, Благоја Мирчевски и Верка Гојиќ, со спроведеното тајно гласање, за чие броење на гласовите беа задолжени советниците Даниела Јованова-Иванковиќ и Ристо Стерјовски, за членови на Претседателството беа именувани Лилјана Грујоска, Лазар Тошанов и Рената Фирст.

За членови на работните тела беа предложени и именувани: Одбор за избор и именување – Владе Малечков, Благоја Мирчевски и Кирил Јовев; Одбор за човечки права и уставно-правна положба на Македонците во Република Хрватска – Лилјана Грујоска, Цветко Поповски и Зоран Богдановски; Одбор за култура, вера и историја – Марија Георгиева-Петриќ, Горан Колески и Анастас Оџаклиески; Одбор за образование и младина – Ѓорѓи Тодоровски, Аџо Велјановски и Верка Гојиќ; Одбор за информирање, здравство и документација – Благоја Мирчевски, Рената Фирст и Никола Гроздановски; Одбор за Статут, Деловник и правни акти – Лилјана Грујоска, Александар Грозданоски и Ристо Стерјовски; Комисија за Програма на работа на Советот – Марјан Гиговски, Елизабета Петровска и Даниела Јованова-Иванковиќ; и Комисија за финансиски прашања – Лазар Тошанов, Горан Стојковски и Елизабета Петровска.

Информации за досегашната реализација на Програмата за работа за 2011 година, со осврт на делот кој не е реализиран и треба да се реализира до крајот на оваа година, поднесе досегашниот претседател на Советот, Анастас Оџаклиески. Се расправаше и за одржаната примопредажба на просториите по инвентурниот список, како и за останатите актуелни теми, како што се разработка на Предлог-планот и програмата и Финансискиот план за 2012 година и друго.

Е. П.

**ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА МКД
“ОХРИДСКИ БИСЕР”**

Загреб: Македонското културно друштво “Охридски бисер” на 5 октомври годинава го одржа своето Редовно изборно собрание во преполната сала на “Зелена акција”. Собранието започна со свеченото интонирање на хрватската и македонската химна и со поздравниот говор на претседателот Благој Штерјов и потпретседателот Орце Ламбевски. По прифаќањето на дневниот ред, се расправаше за извештајот

за Планот и програмите на работата на Друштвото во изминатиот период, за финансиските извештаи и за извештајот на Надзорниот одбор, па по расправата, сите извештаи беа едногласно усвоени.

Со разрешувањето на досегашните членови, а по предлозите на присутните, едногласно се именувани следните членови на Управниот одбор: Благој Штерјов, Орце Ламбевски, Елизабета Петровска, Александар Грозданоски, Благоја Мирчевски, Тинка Барбутов-Крстева и Цветко Поповски; на Надзорниот одбор: Кнагина Клецина, Даниела Јованова-Иванковиќ и Калијана Дукиќ; и на Судот на честа: Душан Чесмаџиски, Иван Андонов и Никола Гроздановски. Благој Штерјов беше повторно едногласно именуван за претседател, а за потпретседател на Друштвото беше едногласно именуван Александар Грозданоски. На сите именувани им се упатија честитки, а тие се заблагодарија за искажаната доверба и ветиле дека во иднина уште повеќе ќе се залагаат за успешна реализација на предвидените програми на Друштвото.

На крајот, претседателот Благој Штерјов ги повика членовите на подготвената закуска со која ја одбележија шестата годишнина од основањето на МКД “Охридски бисер”.

Е. П.

**МКД “ОХРИДСКИ БИСЕР” ВО
КАЛИНОВАЦ**

Калиновац: И годинава, на покана од началникот на Општината Калиновац, Бран-

ко Собота, МКД “Охридски бисер” на 15 октомври гостуваше со своите секции на фолклорната средба “Со песна и игра до пријателство” по повод одбележувањето на “27. Денови на Општината Калиновац”. Прославата се одржа во големата сала на Друштвениот дом во Калиновац, а за таа пригода настапија детската група “Буба мара” од Калиновац, “Грго Карловец” со драмски настап и фолклор, пејачката група “Фердинанд” од Фердинандовец, КУД “Подравка” од Стара Градишка со песни и ора од Подравина, КУД “Пруговец” со ора и песни од Пруговец, КУД “Слога” од Миклеушевец и други.

МКД “Охридски бисер” се претстави со пејачката група “Моми бисерни” кои под водство на Дора Јакобовиќ ги отпеаја македонските народни песни “Брала мома капини”, “На срце ми лежи мила мамо” и “Ој, ти пиле, славеј пиле”, и со фолклорната група “Сонце” кои настапија со “Водарки” под аранжманот на Марко Робиниќ и “Овчарското оро” во кореографска обработка на водителот на секцијата, Воислав Трајковски, а публиката за оригиналниот настап ги награди со силен аплауз.

Меѓу присутните, освен домаќините од Калиновац, беа и претседателот и секретарот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов и Виолета Штерјова, и претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, со членовите од претседателството, потпретседателот Орце Ламбевски и Лазар Тошанов. Меѓу гостите беше и делегацијата од збратимената Општина Богданци од Р. Македонија, која ја предводеше градоначалникот Ристо Ичков. Тие учествуваа и на манифестацијата “Ден на овошјето” во Ѓурѓевац, со штанд на кој посетителите можеа да пробаат слатко од диви и питоми смокви, ајвар, мастика, домашна ракија и македонско вино. На крајот на прославата, домаќините и гостите си разменија честитки и симболични подароци.

За оваа манифестација е важно да се спомене дека во рамките на “Деновите на Општината Калиновац” се одржан и “2. Меѓународна изложба на ракии и производи од ракија”, каде што нашиот сонародник Димитрија Мандалов од Стојаково, Општина Богданци, освои златна плакета за ракија Лоза и висока златна плакета за Мастика. Наградата му ја врачи претседателот на Организацискиот одбор, заменикот на жупанот на копривничко-крижевската жупанија, Дарко Собота.

Е. П.

Загреб: Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски “Спектрум” од Загреб во соработка со хрватското здружение “ВОЛИМ – Волонтерска иницијатива на младите” го организираа реализирањето на меѓународниот проект “Деца за децата и насмевка на нивните лица”. Целта на овој проект е да се воспостави културна соработка помеѓу децата од Македонија и Хрватска, нивно зближување и развој на детската свест за помагање на други на кои помошта им е неопходна. По тој повод, на 24 септември годинава во малата сала на Домот на спортовите во Загреб, се одржа истоимен целовечерен концерт на кој настапија детските хорови “Златно славејче” од Скопје, “Пахуљице” и “Кикики и генијалци” од Загреб, како и ансамблот на танцови “Келкопе” од Загреб и Гулијана Алимовски на флејта. Концертот имаше хуманитарен карактер, а средствата од влезниците беа наменети за помош на Детскиот онколошки оддел при Клиниката за детски болести Загреб – “Клаиќева”.

Претседателката на “Спектрум”, Славица Коретиќ, вели дека е ова одлична промоција на пријателство меѓу хрватскиот и македонскиот народ, што го докажува и успешното реализирање на истиот хуманитарен проект во мај минатата година, кога детскиот хор “Пахуљице” од Загреб гостуваше на концертот организиран во Универзалната сала во Скопје. Средствата од тој концерт беа донирани за скопската Клиника за детски болести – Оддел за онкологија.

Е. П.

ПРОСПАВА НА ДЕНОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Риека: Големите празник на Република Македонија кога нашата држава стана независна држава е 8 септември. И оваа година го одбележавме во просториите на Македонското културно друштво “Илинден” со посебно задоволство и веселба. За независноста на Р. Македонија на настанот говореше Здраве Зафиров, новиот претседател на Советот на македонското нацио-

нално малцинство за Град Риека, при што одржа пригодно предавање за историјата на Македонија и за настаните важни за настанување на Република Македонија.

Меѓу другото, Зафиров рече: “Значењето на овој ден е големо поради тоа што македонскиот народ со векови се трудел да создаде своја држава. На почетокот тоа биле само стремежи и желби, а македонскиот народ не успеал да создаде својата држава сè до 2 август 1903 година, кога избувна Илинденското востание. Тогаш беше создадена Крушевската Република, како права држава, но за жал, Републиката се одржа само четиринаесет дена. Желбата за своја држава продолжува и во Втората светска војна, кога Македонија беше прогласена како федерална единица во Сојузна Федеративна Република Југославија, сè до 1991 година кога доаѓа до распаѓање на Југославија. Тогаш во Македонија, како и во другите држави кои беа во состав на Југославија, организирани се референдуми, а на 8 септември македонскиот народ се определи за самостојна држава. Тој настан и тој датум се одбележува како ден на државноста на Република Македонија. Еве, затоа сме тука и затоа весело и гордо го одбележуваме овој ден, затоа што тој е од огромно значење за македонскиот народ.

Како и пред другите држави кои настанала со распаѓањето на Југославија, перспективите на Република Македонија се насочени кон вклучување во Европската унија и Атлантскиот сојуз. Се надеваме дека овие перспективи на Р. Македонија се остварени за благодат на целата држава и нејзиниот народ и ќе одбележуваме уште многу родендени на нашата држава!”

И. Ч.

ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДЕНОТ НА ВОСТАНИЕТО

Риека: 11 Октомври се одбележува како Ден на востанието на македонскиот народ. На тој ден Македонците во 1941 година започнаа востание под водство на Комунистичката партија. Затоа овој празник го одбележуваат и Македонците во Риека. Така и годинава во просториите на Македонското културно друштво “Илинден” беше подготвена пригодна програма, која почна со интонирањето на хрватската и македонската химна во изведба на пејачката група на МКД “Илинден”.

Потоа, пригодно обраќање имаше Михаило Давчевски, претставник на македонското национално малцинство во Приморско-горанската жупанија. Тој говореше за историјата на македонскиот на-

род и отпорот кон фашизмот, па ги потсети присутните на борбата што ја покренала Македонците во 1941 и за подготовките на востанието поради што го одбележуваме празникот 11 Октомври. По неговото излагање хорот на МКД "Илинден" изведе неколку убави македонски народни песни. На прославата учествуваше и еден посебен гостин. Тој е Дане Даневски, единствениот преживеан учесник на борбата на Македонците во 1941 година. Даневски е еден од луѓето кои во таа година се бореа за македонскиот народ и кој од лично искуство зборуваше за востанието на Македонците, па одржа импресивен говор, опиша многу интересни, но и тешки настани кои го восхитиле. Публиката го награди со голем аплауз и задоволство дека имаше можност да чуе говор на така храбар, но скроман човек. Сите сакаа да се поздрават со него и да му честитаат на храброста. На крајот на вечерта беше прикажан филмот "Волчја ноќ", кој на филмското платно ги одбележува настаните на Втората светска војна во Македонија. Така Македонците во Риека достоинствено го одбележаа Денот на востанието со голема радост и гордост дека денес Македонија е слободна и независна држава.

И. Ч.

И во Сплит свечено одбележан 11 Октомври

Сплит: 11 Октомври е продолжување на слободарските традиции на македонскиот слободољубив народ проникнати во Карпошовото, Разловечкото, Креснес-

кото и Илинденското востание, но и во напорите вложени за социјалното и националното ослободување вложени во Балканските војни и во Првата светска војна. Значењето на овој голем празник од македонската историја свечено беше одбележан во Сплит од страна на МКД "Македонија". Пред бројните гости, меѓу кои беа претставници на Градот Сплит, претставници од советите за националните малцинства на Србите, Бошњациите, Унгарците..., предавање одржа Владимир Апостолски, почесен претседател на МКД "Македонија".

Посочувајќи ја улогата што ја одиграле 88 илјади партизани и 17 илјади жртви од почетокот на востанието до крајот, тој изнесе податок дека најмногу од нив биле жени борци. "Македонија била под окупација на Германците, Бугарите, Италијанците и Албанците. Партизаните што го извеле целото движење за ослободување со таков успех е многу голема работа и голема придобивка, бидејќи успеале да ја потиснат окупаторската војска која била двојно поголема. На таков еден простор да се развие народно-ослободителна војска и движење е импозантно. Партизаните имале голема соработка и со нивните соборци од Егејска Македонија", рече Апостолски во своето предавање. Тој особено ја потенцира улогата на главниот командант на македонските единици Михајло Апостолски, кој е голема историска личност и многу значајна за нашата историја. "Сите војни, сите кралеви и значајни личности во историјата треба да се почитуваат. Антифашистичката борба била величествена и четири години нашите луѓе издржале без било чија поддршка. Затоа треба да се сеќаваме на значајните датуми од нашата историја и да ги одбележуваме", истакна Апостолски.

Во рамките на свеченоста на одбележувањето на 70 години на 11 Октомври во просториите на МКД "Македонија" во Сплит, хорот на Друштвото изведе музички дел, а потоа беше организирано заедничко дружење.

М. Г.

Изложба на слики од Марија Светиева

Сплит: По повод 11 Октомври во Сплит беше отворена и изложба на слики од Марија Светиева, која за оваа прилика допатува од Скопје. Нејзиниот ликовен опус се доживува аналогно како и нејзиниот животен пат – магично, недофатливо, кратко, а сепак на миг и непредвидливо турбулентно, загадочно. Светиева истражува во недефинираните предели и недофатливата структура – време и простор, со вткајување на симплифицираните знаковни симболи.

Делата на гостинката од Македонија изложени во просториите на МКД "Македонија" предизвикаа голем интерес кај посетителите.

"Сугестијата на симболизмот на бојата и формата се водечка детерминанта во толкувањето на арабескиот свет на Марија Светиева кој изобилува со поетика на магичното, загадочното, надреалното, фантастичното и футуристичкото", смета Виолета Калиќ, историчарка на уметност за делата на Светиева.

М. Г.

"ИЛИНДЕН" НА СМОТРА НА ФOLKЛОР "ВИШКОВСКО ПРЕЛО"

Риека: Македонското културно друштво "Илинден" традиционално е учесник на фолклорната смотра "Вишковско прело" во Вишково во близина на Риека. Оваа смотра беше организирана за прославата на денот на заштитникот на Општина Вишково. Денот на Св. Матеј, заштитник на Вишково освен со фолклор, беше одбележан со спортски, културни, верски и забавни настани. Културно-уметничкото друштво "Извор" од Вишково беше организатор на 5. традиционална смотра на фолклорот "Вишковско прело". На смотрата учествуваа многу културни друштва од Хрватска и од странство. Освен МКД "Илинден" учествуваа и КУД ХЗ "Вуковар" од Штутгарт, КУД "Слога Миклоуш", КУД "Комушина" од Шкофја Лока, Словенија, КУД "Усора" од Загреб, КУД "Рама" од Босна и Херцеговина, КУД "Барбан" од Истра, КУД "Жепче" од Загреб, КУД "Лузарница" од Приграда, КУД "Украјинаца", КУД "Осова" од Босна и Херцеговина, КУД "Леополд Мандиќ" од Клагенфурт и КУД "Рапски танац" од Раб. Смотрата беше одржана на 25 септември, а почна со парада на учесниците. Тие продефилираа низ Вишково и ги покажаа своите народни носии. Нашите Македонци весело и со песна беа поздравени со големи аплаузи. Потоа сите учесници ги презентираа

раа своите игри и песни. Во големиот шатор на паркингот "Милихово" во Вишково, каде се одржуваа настапите, имаше многу луѓе и учесници со различни убави народни носии. Различни бои и убави мелодии од инструменти направија весела и топла атмосфера. МКД "Илинден" презентираше народни песни и игри од Македонија, пееше стари македонски народни песни, а фолклорната група настапи со Макешевско оро и Циганчица.

За одличниот настап на МКД "Илинден" беше даден голем аплауз од публиката. За сите љубители на фолклорот ова беше многу пријатно попладне кога имаа можност да уживаат во народната традиција на различни делови од Хрватска и Европа.

И. Ч.

Промоција на "Хронологијата на Охридската Архиепископија" во Подгорица

Ogjen Bojadziski je profesor književnosti južnoslovenskih naroda. Završio je postdiplomske studije iz međunarodnih odnosa na Fakultetu sociologije, politologije i novinarstva u Ljubljani.

Kao novinar, stidjio je boravio u Francuskoj, Velikoj Britaniji, Austriji, Italiji, Bugarskoj, Grčkoj, Izraelu. Objavljuje člankе, eseje, prikaze i feljtone, sa posebnim interesovanjem za međunarodne odnose i manjinsku problematiku na Balkanu. Bio je jedan od inicijatora utemeljenja makedonske zajednice u Hrvatskoj, glavni urednik njenog glasila "Makedonski glas", jedan od osnivača Makedonske crkvene opštine "Sv. Zlata Meglenška", kao i Centra za interkulturalizam. Živi i radi u republici Hrvatskoj.

Во организација на Матицата Црногорска, во главниот град на Црна Гора на 30 октомври годинава како гостин престојуваше проф. Огнен Бојаџиски, при што беше одржана промоција на второто издание на неговата книга "Хронологија на Охридската Архиепископија" издадена во Загреб од Заедницата на Македонците во РХ и "Кршќанска садашњост" од Загреб.

Во присуство на поголем број јавни и културни работници од Подгорица, меѓу кои и Митрополитот Црногорски Г. Михаил, како и првиот министер за надворешни работи на самостојна и независна Црна Гора, Момо Стефановиќ, на промоцијата присуствуваше и македонскиот амбасадор во оваа земја, Александар Василковски.

Промотори на книгата беа д-р Георги Борозан и д-р Звездан Фолиќ, кои во своите беседи ја истакнаа оригиналноста, студиозноста и документирано презентираниот историја како на една од најстарите словенски архиепископии втемелени уште во шестиот век и предводени од легендарните ученици на Св. Кирил и Методиј и Св. Климент и Наум Охридски. При тоа истакнаа дека во книгата е презентирани

и мошне издржан преглед на историјата на македонскиот народ и христијанството во Македонија. Д-р Борозан посебно ја нагласи авторовата стилска и методолошка обработка на материјалот, читливоста и динамиката на излагањето. "Тоа е воедно и мал историски лексикон за минатото и сегашноста на Македонија и нејзината аргументација е стручно и научно документирана, така што на читателот му нуди податоци кои фрапираат и се особено полезни и за стручната и за научната јавност и кај нас во Црна Гора", рече на промоцијата д-р Борозан. Д-р Фолиќ од своја страна ја нагласи "добрата одлика што целата материја е дадена и во меѓународен контекст, особено односите со соседите и дипломатско политичките игри со и околу Македонија, не само во минатото туку и во неодамнешната сегашност во борбата на македонскиот народ за своја сувереност и самостојна држава." Изразувајќи ја својата голема благодарност кон Матицата Црногорска и промоторите, авторот на книгата Огнен Бојаџиски одговори на повеќе поставени прашања и им врачи посветени примероци на Митрополитот Црногорски Г. Михаил и претставниците на Матицата Црногорска.

Редакција на "Македонски глас"

"Македонска ура" на Радио 057

Задар: МКД "Билјана" и задарското "Радио 057" годинава остварија успешна и плодна заедничка соработка. Првата емисија "Македонска ура" беше емитувана на 16 октомври и посветена на нашиот Тоше Проески. Се емитуваа негови песни, а водителот од "Радио 057", Елвис Попиќ, зборуваше за Тоше. Во емисијата, Мирјана Мајиќ го претстави Македонското културно друштво "Билјана" и зборуваше за неговите активности.

Договорено е во взаемна соработка да се одбираат темите на емисијата и задолжително да се емитува поеден рецепт од македонската кујна. Многу пораки и повикувања добивме од Р. Македонија дека таа емисија може да се слуша и преку интернет. Целта на оваа емисија е да ги запознаеме жителите на Задарската жупанија со македонската култура, обичаите и традицијата, нашата држава, нашите градови, програми, и сè што е поврзано со Македонија и Македонците. При тоа ќе се слуша македонска музика, освен првата песна во најавата која ја пее Дадо Топиќ, "Македонија". Најавата во емисијата "Македонска ура" со зурли и тапани, гравче-тавче, Тоше Проески и Влатко Стефановски – кажува сè.

М. М.

Месиќ прими делегација на „Нова Македонија“

Делегацијата на најстариот македонски дневен весник „Нова Македонија“ во рамките на својата зацртана соработка со Хрватска во доменот на културата, медиумите и размената на информации, во октомври во Загреб оствари средба со поранешниот претседател на РХ, Стјепан Месиќ. Во таа свечена пригода директорот Ратко Лазарески му врачи на претседателот Месиќ благодарница, уметничка слика со автентичен скопски мотив – Камениот мост, како и вино Вранец веритас на реномираната винарија Стоби, кое неодамна во Германија во конкуренција на 250 вина освои сребрен медал. Член на делегацијата беше и Сашо Георгиевски, дописник на „Нова Македонија“ од Хрватска, кој за време на својот мандат иницираше бројни проекти и иницијативи што се реализирани, а добар дел, како што и беше запознаен претседателот Месиќ, се однесуваат на македонската дијаспора во Хрватска.

Во низата начнати теми, секако е неодоминалната – спорот што Република Македонија го има со Грција. Претседателот Месиќ, кој и натаму е незаобиколен политички авторитет, посочи: „Проблемот што Македонија го има со Грција е едно од стотината политички прашања на Грција, за Македонците прашањето на јазикот и државата е едно од најважните национални прашања. Ако ти го земат јазикот, ако ти го земат името на државата, тогаш што ти останува.“

Во подолгата срдечна средба претседателот Месиќ беше запознаен со историјата на најстариот македонски дневен весник и неговите сегашни стремежи. Во тој контекст директорот Лазарески детално го запозна Месиќ со активностите за корпорацијата на реномираниот македонски инвеститор Минчо Јорданов, во чии рамки е и „Нова Македонија“, особено задржувајќи се на заедничките проекти кои ја врзуваат корпорацијата со Хрватска, што Месиќ посебно ги поддржа.

М. Г.

КОНЗУЛАРНАТА СЛУЖБА Е СОСТАВЕН ДЕЛ НА ДИПЛОМАТИЈАТА

Неговата Екселенција, амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска, Данчо Марковски, на 4 октомври годинава имаше промоција на својата втора книга „Конзуларна служба – организација и практика“ Во организација на Дипломатскиот клуб во Скопје, пред повеќе од стотина присутни за овој стручен труд на г. Марковски говорела проф. д-р Тони Дескоски од Правниот факултет – Јустинијан Први, амбасадорот Огнен Малески и државниот советник во македонското МНР, Звонимир Поповиќ. Тоа беше причина да направиме разговор со нашиот амбасадор во Р. Хрватска.

М. Г.: Кои беа основните идеи со кои се раководевите при пишувањето на оваа книга?

Д. Марковски: Основните идеи со кои што се раководеви при подготовката и пишувањето на книгата беа да се даде конкретен прилог во оваа сфера од Меѓународното конзуларно право, со оглед на тоа што во нашата земја не е позначајно обработено; потоа, на едно место да се понуди корисен теоретско – практичен материјал за оние кои се занимаваат или ја изучуваат конзуларната проблематика, како и да се задоволи потребата од создавање наш национален македонски стручен книжевен фондус од оваа област.

М. Г.: На промоцијата во Скопје рековте дека овој Ваш труд е желбата да поттикнете одредени размислувања за потребата од македонската конзуларна служба. Би молела подетално да ни ја објасните оваа Ваша изјава.

Д. Марковски: Конзуларната служба, како составен дел на дипломатијата, минува низ еден процес на свое модернизирање, неопходно за соодветно поставување и одговарање на потребите на современите услови во коишто луѓето живеат денес. Процесите на глобална демократизација, отвореноста на границите, слободниот тек на капиталот, туризмот, либерализацијата на патувањето и престојот на голем број граѓани во странство по разни основи, силно ја наметна потребата од јакнење на улогата на оваа служба во давањето конзуларни услуги, правно советништво, заштита на интересите на своите граѓани, унапредување на економската и трговската размена, поттикнување на научно – образовната соработка и други активности согласно меѓународните и билатерални договори. Оттука и потребата на македонската конзуларна служба да ги следи овие текови, со цел исполнување на улогата на современ сервис на граѓаните кои по разни основи престојуваат во странство, а кои се обраќаат со разни барања и проблеми.

М. Г.: Посебно поглавје во Вашата книга посветувате на почесните конзули. Кои се Вашите препораки во книгата за нивна уште подобра активност и презентација на Република Македонија во светот?

Д. Марковски: Почесните конзули заземаат значајно место во македонската дипломатска мрежа. Досега се именувани над педесет лица како во земјите од нашето соседство, така и во далечните држави во светот. Создадена е респектабилна бројка која дава свој придонес во претставувањето и промовирањето на Република Македонија. Нивната

задача е поврзување по разни основи на подрачјата или териториите на државите во кои се именувани, со нашата земја. Тука пред се мислам на економската, културната, научната и образовната сфера. Имајќи предвид дека не станува збор за кариерни конзули чија основна и единствена работа е конзуларната проблематика, се наметнува потребата за нивно организирано раководење и логистичко помагање на нивните активности. Затоа е присутна потребата за обезбедување на соодветна стручна литература што ќе биде од корист за нивно пошироко информирање и запознавање со оваа проблематика во која се внесени одредени специфики од македонската конзуларна служба. Впрочем, станува збор за правна материја регулирана со Меѓународното конзуларно право во која нема импровизации без оглед на тоа дали станува збор за кариерни или почесни конзули. Правата и обврските се еднакви.

М. Г.: Дали оваа книга ќе може да послужи за едукација на сегашните и идните македонски дипломати?

Д. Марковски: Се разбира. Тоа беше и мојата интенција – да пренесам дел од моето искуство во дипломатската служба во текот на досегашниот мој работен ангажман.

М. Г.: Веќе три години сте амбасадор на Република Македонија во Република Хрватска. Говорам во името на сите Македонци што живеат и работат во својата втора татковина: Ве чувствуваме како “наш човек” кој на секој поединец и асоцијација му пружи рака. Како Екселенцијо ги оценувате Вашите искуства со припадниците на македонското национално малцинство во Хрватска?

Д. Марковски: Мојата генерална оценка е дека станува збор за една од најорганизираните македонски културни друштва и асоцијации што живеат и работат во светот. Задоволство е да се следат разните активности насочени кон промовирање на македонското културно и историско наследство. Посебно ме радува што дел од друштвата и асоцијациите се подготвуваат за организирање на нивните активности во согласност со мерилата и условите за работа според принципите на Европската унија. Од друга страна, присуството на хрватски државјани во нашите друштва е основниот елемент којшто го докажува отворениот пријателски прием на средината во која живеат Македонците, а тоа, се надевам дека ќе се согласите, само го докажува пријателството што постои меѓу двата народа.

Марина Апостоловска

ЧЕТИРИ ГОДИНИ ОД СМРТТА НА ТОШЕ

Четиригодишнината од смртта на македонската поп ѕвезда Тоше Проески беше одбележана во Република Хрватска со низа активности, што ги организираше Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска, во соработка со Меѓународната Фондација “Тоше Проески” – Крушево и Градот Нова Градишка. На иницијатива на Амбасадата, а со цел добивање на меѓународна димензија на самиот настан, од оваа година одбележувањето на смртта на Проески е вброено во листата на културни настани што ги поддржува Нова Градишка.

Како би овозможиле сите почитувачи на делото на Проески да одадат почит на уметникот на негово вечно почивалиште во Крушево, оваа година активностите за одбележување во Нова Градишка започнаа неколку дена порано од вообичаеното. На 12 октомври, како и минатата година, се одржа Парастос, кој и оваа година го водеше свештеникот на Македонската Православна Црква во Република Хрватска, протојереј Кирко Велински.

Програмата продолжи на 13 октомври, со традиционалниот МЕГА маратон од Нова Градишка до Крушево, што стартуваше во 06 часот и 05 минути, кој и оваа година започна пред поставеното спомен обележје “Тоше Проески”, во рамките на Електротехничкото средно училиште, местото од каде пред четири години беа пренесени посмртните останки на Проески.

Како продолжение на минатогодишното одбележување, со надеж за воспоставување на традиција и оваа година на 14 октомври се одржа меморијален концерт, во чест на Тоше Проески, на кој настапија македонската рок група “Леб и сол”, Ламбе Алабаковски и хрватската поп-рок група “Русвај”.

Овогодишното одбележување продолжи и на 15 октомври, кога беше одржан ракометен натпревар меѓу ветеранските екипи од Градот Нова Градишка и од Република Македонија. Четвртиот ден беше заокружен со традиционална македонска вечер, на која се служеше македонска храна и вино, а настапи и македонскиот пејач Арчи.

Овогодишното чествување заврши во неделата на 16 октомври, кога протојереј Кирко Велински одржа литургија и во Загреб, на која присуствуваа голем број обожаватели на Проески.

Подготвила: М. А. – Вујаклија

MISA ZA TOŠU

16.10.2011., 10 sati, crkva Svetog Roka, Zagreb. Misa. Posebna misa. Misa zadušnica za Tošu. Parastos. Za našeg Tošu kojeg nemamo već 4 godine. Ono što imamo u Zagrebu je mjesto molitve za Tošu i svećenika – protojereja Kirka Velinskog koji nam održava mise zadušnice sve ove tužne 4 godine. I koji na svakoj misi spomene Tošu. Današnja misa je okupila punu crkvu ljudi, a tišina je bila potpuna. Na stolu poredane Tošine fotografije – ozbiljna u molitvi, vesele s koncerata, cvijeće, pogače, vino, pšenica, svijeće. Hrvati i Makedonci mole Oče naš. Mladi i stari u molitvi, tužni, hrabrimo jedni druge stiskom ruke, pozorno upijamo riječi liturgije. Različitih vjera, istih misli. Misli o tome da je Toše bio sve i imao sve: glazbeni talent, ljubav, humanost, ljepotu, mladost, zdravlje, skromnost, uzornost.

Od svega toga, otac Kirko je najviše istaknuo Tošinu vjeru u Boga koju su mu usadili roditelji. Znajući to, Toše je uvijek naglašavao svoju vjeru u Boga i na taj način je mladima pokazao da postoji i jedan drugačiji put u životu koji je mnogim mladima danas nažalost nepoznat – autoritet roditelja, odlazak u crkvu, molitva i vjera u Boga. Kako su ga voljeli i prihvaćali sve njegove vrline, sigurno je nošenje brojanice i križa oko vrata poput Toše, za njih dobilo i dublji smisao.

O snazi Tošine vjere, otac Kirko je u liturgiji rekao: “Тоше беше голем верник и човекољубец и тоа е една голема причина која ни дава цврста надеж да веруваме во неговото спасение и да не очајуваме за огромната загуба на ваков наш пријател и пријател на Македонија и Црквата, како и на целото човештво. Сите заедно и овде во Загреб да се помолиме за покој на верното чедо на Христа и Македонската Православна Црква и да му биде вечен споменот.”

Osim mise u Zagrebu, parastosi su održani u Kruševu, Skopju, Novoj Gradiški, Ljubljani, Rogaškoj Slatini, Beogradu, Sarajevu, Frankfurtu...

Bože, nadam se da si čuo naše molitve, vidio našu tugu i prenio Toši našu poruku da ga volimo. Bože, molim te, daj Tošinoj duši mir i nagradu za svu ljubav i dobrotu koju je imao i davao.

U ime Fan kluba Toše Proeskog
Stela Prisljan Fujs

МОЛИТВЕНА СРЕДБА ВО ДУХОТ НА АСИЗ

Неделата на меѓурелигиски дијалог, која по повод прославата на 25-годишнината од првиот молитвен меѓурелигиски собир во Асиз, на 27 октомври годинава ја организираа Советот на фрањевачката заедница, Фрањевачкиот институт за култура на мирот и Центарот “Хрватски ареопаг”, а заврши во црквата “Св. Фрањо” на Каптол во Загреб со традиционална молитвена средба. Покрај претставниците и верниците од разни цркви и верски заедници, присутни беа и претседателот на Р. Хрватска, Иво Јосиповиќ, со соработниците, како и претседателот на Поверенството за екуменизам и дијалог при Загрепската надбискупија, монс. Звонимир Секељ.

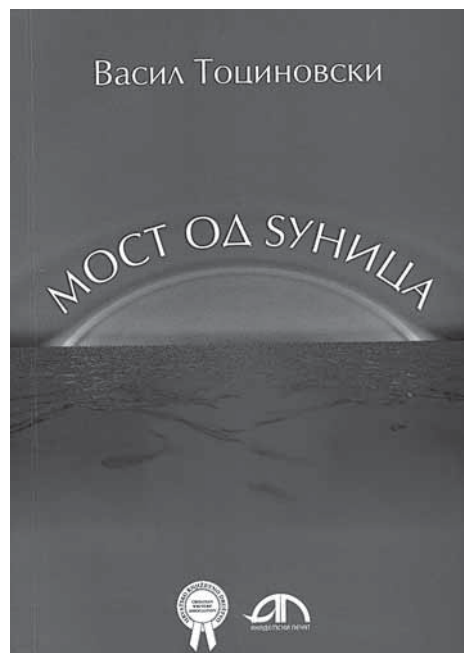
Присутните во име на домаќинот ги поздравиле провинцијалниот министер на Хрватската фрањевачка провинција “Св. Кирил и Методи”, фра. Жељко Железњак. Тој потсети дека се навршуваат 25 години од големата средба во Асиз на која по повик на Иван Павао II се собраа претставници од светските религии, кои со молитва се обидоа да интервенираат околу тешката состојба на човечкиот род и природата. Овој Собир, наречен Духот на Асиз, ја развива одговорноста на сите религии во светот. “Тоа беше голема работа, но како секоја голема работа бара и многу мали, за да заживее и преживее”, рече Железњак и додаде: “Духот на Асиз не треба да остане празен збор или само годишна комеморација, туку тој мора да заживее и во духовната пракса на обичните луѓе. Верниците преку своите претставници се повикани да носат одговорност за овој свет, за мир во него, за зачувување на околината и за остварување на праведен и хуман поредок.”

Уследија молитви на претставниците на верските заедници. Во името на Бугарската православна црква молитвата ја изрече отец Емил Ангелов, а Генералниот викар на Евангеличко-лутеранската црква, Бранко Берик, ја истакна важноста на мирот низ сите времиња и потсети дека задача на сите е да промовираат мир кој треба да биде заедничко и темелно добро, и дека особено од христијаните се очекува да ги отворат вратите на праведноста, надежта и мирот. Имамот Мерсад Крештиќ ја изрече молитвата во име на Исламската верска заедница, а протојереј Кирко Велински ја изрече молитвата во име на Македонската православна црква, при што рече: “На секој

27 октомври оваа црква се преобразува во Асиз. Веќе 12 години верниците во Загреб се собираат и молат за мир – секој по својата традиција, секој на свој начин. Со нашето заедништво во верата и молитвата сведочиме за можноста за заедништво кое е втемелено на дијалог. Сакаме да бидеме пријатели едни со други, но знаеме дека не се доволни само нашата расположеност и залагање, затоа молиме за Божја помош, ја молиме Неговата милост.” Потоа, Стојанка Тежак ја испеа “Достојно ест” – песна посветена на Пресвета Богородица од Божествената литургија од Св. Јован Златоуст.

Иван Лепитков

НОВА КНИГА НА ВАСИЛ ТОЦИНОВСКИ

Неговата книга на Васил Тоциновски веднаш укажува на темата што била интерес на авторот – мостот како трајна врска на пријателството, довербата и соработката меѓу два народи што почива на многу столетна традиција и континуитет како културен предизвик меѓу Македонија и Хрватска.

Трудот на професорот Тоциновски се бави со современите книжевни и пошироко културни врски кои ни се случуваат и чии сме сведоци. Станува збор за автор со критериум и мерка кој систематски и аналитички следи одредени автори, дела, појави и манифестации. Кај него нештата секогаш се точно премерени и потоа овековечени. Книгата е поделена во два дела.

Секој од нив содржи по дваесет и пет текста. Првиот циклус “Од оваа страна” е за хрватската, а вториот дел “Од таа страна” се однесува на македонската реалност. Двојноста или поврзаноста со сунцијата е сочувана и со издавачите Хрватското книжевно друштво од Риека и Академски печат од Скопје. Убава идеја и резултат, а секако и несекојдневна книга.

Васил Тоциновски, како извонреден писател и љубопитен творечки дух, пишува за познати, подзаборавени и за автори кои зачекоруваат во творештвото. Негов интерес се сите литературни жанрови. А тоа само по себе бара и одредена доза на храброст. Но, тој пишува со страст и со почит кон сите автори и нивниот труд. Ни малку случајно, книгата почнува со мошне инспиративни текстови за личноста и делото на академикот Горан Калоѓера, секако еден од најзначајните македонисти. Во книгата се и текстови за хрватски автори како Валерио Орлик, Весна Мицулиниќ-Прешњак, Ерние Гиганте Дешковиќ, Џакомо Скоти, Маринко Лазариќ, но и за Македонци кои живеат во Хрватска и создаваат на својот мајчин македонски и на хрватски јазик како Марина Апостоловска, Елизабета Петровска, Огнен Бојадиќски, Никола Гроздановски, Мирјана Мајиќ, Ивона Дуноски, Благоја Јовановски и други. Тие димензии се посведочуваат и во вториот дел од книгата.

Пишувањето на Тоциновски е јасно и едноставно е убавина на неговиот ракопис. Постојано дециден во анализите и вреднувањата. За еден автор тој ги одредува неговото место и значење во контекстот на националната литература, со примерите на Томислав Марјан Билосниќ или Срѓан Духовиќ, или пак судбината со писмото на откорнатикот како Ратко Димовски. Да забележиме оти станува збор за текстови публикувани на хрватски, македонски, српски, англиски, италијански, турски и руски јазик, а и јавно говорени на промоции и манифестации. Посебно како вреден прилог ја одбележуваме Хронологијата на животот и делото на Васил Тоциновски која навистина заслужува почит.

Новата книга “Мост од сунница” на Васил Тоциновски несомнено претставува вредно и драгоцено дело. Ниту една национална книжевност не постои сама по себе: секоја на сопствен начин се дополнува и доградува во взаемната книжевна комуникација и соработка. А таа меѓу Македонија и Хрватска претставува извонреден пример и можност за нови проследувања и вреднувања.

И. Чрњар

Александар Грозданоски БИДИ ГРАЃАНИН НА СВЕТОТ, НО САКАЈ СИ ГО СВОЕТО

Александар Грозданоски, новиот потпретседател на МКД “Охридски бисер” од Загреб, е млад и перспективен семеен човек, на кого животот му подарил интересни и несекојдневни искуства. Роден е 1969 во Пожега, од татко Младен и мајка Илка. Татко му е по потекло од село Премка крај Кичево, а мајка му од село Мазучиште, Прилепско. Израснат е во семејство кое се занимавало со сопствена дејност – татко му бил фурниџија во пекара, а мајка му се грижела за него, брат му Дино и сестра му Валентина. Живее во Кутјево каде Ацо го завршил основното училиште, а третата и четвртата година од средното образование ги завршува во Скопје на ветеринарното училиште. Тој период проведен во Македонија во неговите најубави младешки години му остава неизбришлива трага, дружењето со пријателите и бројните роднини, особено грижата и љубовта на баба му и дедо му. Оттука се јавува и неговата емотивна, духовна и културолошка поврзаност со Македонија.

По служењето на воениот рок во Сараево, доаѓа во Загреб каде го завршува Факултетот за ветерина. Во тоа време се јавува иницијативата за формирање на Македонското културно друштво во Загреб, како и првите зачетоци на МПЦО “Св. Злата Мегленска”, и Ацо, како млад студент, дава придонес во тие движења, воедно стапувајќи во контакт со Македонците во Хрватска. Тогаш ја запознава и неговата сегашна сопруга Натали. По завршувањето на факултетот, се враќа во Кутјево и кратко време се занимава со семејниот бизнис, водејќи една мала пекара. Но, животот повторно го враќа во Загреб, каде по женидбата продолжува да живее со сопругата. Како специјалист по ветерина остварува квалитетни резултати работејќи во околината на Загреб: Јастребарско, Красиќ, Писа-

ровина, Клинча села, Закање, Дуга Реса и Карловац.

- Во 2006 година, на предлог на сопругата која работи во Министерството за надворешни работи на Р. Хрватска, одлучивме да замине на дипломатска мисија во Јужна Африка, Преторија. Во таа, за нас непозната, егзотична и далечна земја, се родија нашите ангели Максим и Деа, и со тоа, оваа мисија стана најуспешната мисија во мојот живот! – гордо вели Грозданоски, па продолжува: “Африка е за мене искуство што не може да се измери со кантар. Пропатував многу африкански земји, видов секакви обичаи, запознав и стекнав пријатели од целиот свет и тој свет е сега во мене. Бев во мисија каде гордо и чесно ја презентирав Хрватска, но во исто време, другите запознаа и засакаа еден Македонец. Таму немав прилика да запознам многу Македонци и тогаш сфатив, за сите култури и нации во Африка, колку значи сите да сме заедно, а секој да си го сака и презентира своето. Ќе бидам слободен да кажам дека од таа гледна точка, Африка е многу понапред од нас. Ние треба да го учиме тоа од нив...”

Со враќањето во Загреб, Ацо повторно добива желба да се вклучи во изградбата на културниот идентитет на Македонците во Хрватска и активно членува во работата на МКД “Охридски бисер”. Тој ќе рече:

- Мојата визија е во суштината на постоењето и не е врзана со место. Каде и да си, најважно е да си го имаш својот идентитет, кој си и од каде ти се корените, да ја покажеш својата култура за луѓето да те запознаат и засакаат. Биди граѓанин на светот, но сакај си го своето. Јас го сакам светот, а се гордеам со два мајчина јазика од две мајки, мајка Хрватска и мајка Македонија.

Е. Петровска

Осми Денови на македонската култура во Задар ВЕЧЕР НА ПЕСНИ, ПОЕЗИЈА И ФОЛКЛОР

Во рамките на културната манифестација “Денови на македонската култура”, Македонското културно друштво “Билјана” на 22 октомври годинава во хотелот “Иж” во Задар ја одржа традиционалната “Македонска вечер”.

Вечерта започна со воведниот поздравен говор на претседателката Мирјана Мајиќ која ги запозна присутните со програмата на вечерта.

Воедно, таа ги поздрави ценетите гости, заменикот на градоначалникот на Град Задар, д-р Дражен Гргуровиќ, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски, потпретседателот на Советот за национални малцинства при Владата на РХ, Веселко Чакиќ, претставничката од Туристичката заедница на Задар, Тереза Малинка, како и претставниците на другите друштва и медиумите. Сречно им посака добредојде и на членовите на МКД “Македонија” од Сплит.

Со зборовите “Прв пат сте кај нас, но се надеваме дека не е и последен”, Мирјана Мајиќ го замоли заменикот на градоначалникот на Град Задар, д-р Дражен Гргуревиќ, да им се обрати на присутните. Во својот говор, тој истакна дека навистина е така, меѓутоа на манифестациите секогаш доаѓа некој друг во името на градот. Зборуваше дека градот навистина нема доволно средства да помогне финансиски, но се надева дека состојбата ќе се поправи во иднина. Зборуваше дека ние Македонците како Друштво многу работиме и, за сега, барем имаме морална поддршка.

На оваа изјава се надоврза Ангел Митревски и рече: “Е, да се барем уште оние 20 квадрати (мислеше на простор за МКД “Билјана”), би било уште поубаво.” МКД “Билјана” е најмало друштво на Македонци во РХ, но навистина работи многу и успешно. Тоа може да се оцени по неговите контакти со Координацијата на националните малцинства во Задарска жупанија, која е најуспешна од сите други жупаниии. Списанието “Мост” секоја година го потврдува тоа, а се потврдува и со заедничката приредба што со “Билјана” се одржува секоја година во мај.

Мирјана Мајиќ се заблагодари и рече: “Ајде дајте еден голем аплауз за сите малцинства, бидејќи нивните претставници се наши гости.”

Веселко Чакиќ говореше дека според неговите информации, МКД “Билјана” досега ги остварувала сите програми во рамките на оние средства што ги добива од Советот за национални малцинства при Владата на РХ. Тој се осврнa и на заедничката соработка на сите малцинства во Задарската жупанија, па рече дека, според него, Македонците се најактивни во Задар.

Уметничкиот дел на програмата започна со настапот на Надица Жампера која ја одрецитира песната од Мирјана Мајиќ “Знаме”, што предизвика голем аплауз кај присутните. Членовите на инструментално-музичката секција на “Билјана” настапија со сплет македонски песни, а како солисти настапија Иван Андријевиќ на кларинет и Јосо Суорцина на гитара.

На крајот, Мирјана Мајиќ истакна: “Оваа програма не би се остварила без потребните средства, па затоа се заблагодарувам на Советот за национални малцинства при Владата на РХ, што секогаш ги препознава добрите програми и дава финансиска поддршка. Поради тоа можеше да се реализира оваа “Македонска вечер”, при што и јас, како претставник на македонското национално малцинство во Задарската жупанија учествувам со еден дел на средства. Меѓутоа, сето ова што ќе ви го прикажеме и послужиме е дело на нашите вредни членови.”

А за вкусното мени се погрижија Драган Јаќимовски – главен готвач во “Билјана”, Надица Жампера со кадаиф, Мирјана Мајиќ со баклави, па менито во ресторано беше како она во најдобрите хрватски ресторани.

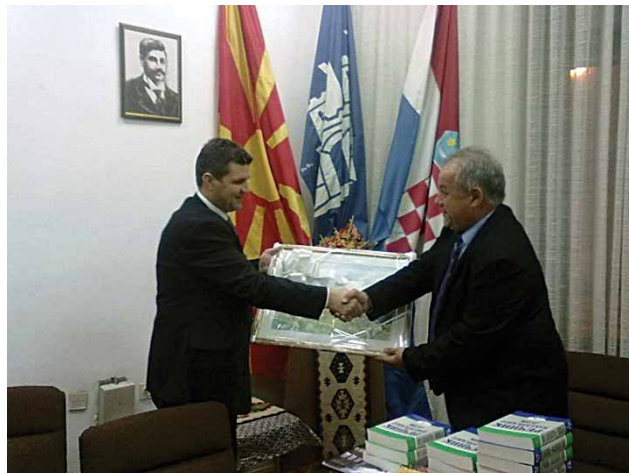
Голем аплауз од присутните доби и Олга Барбир од Сплит, која ги развеселуваше гостите и членовите со својот прекрасен глас.

Во паузата на програмата, Мирјана Мајиќ се претстави со својата нова монодрама “Бегалка”, која го носи истиот наслов како и драмата на Васил Иљоски, но зборува за почетокот на нејзиниот живот во брачната заедница во која влегла како бегалка.

Македонската вечер во Задар понатаму продолжи во убава и весела атмосфера.

Мирјана Мајиќ

Средба со делегација од “Нова Македонија” ДОНАЦИЈА ВРЕДНА ЗА ПОЧИТ

На 23 октомври годинава, Заедницата на Македонците во РХ во своите простории во Загреб, оствари средба со делегацијата на најстариот и прв македонски дневен весник “Нова Македонија”, кој деновиве одбележува 67 години од основањето, односно од печатењето на првиот број. Повод за средбата беа седумте комплети македонски речници од Блаже Конески, во издание на “Детска радост” од Скопје, кои директорот на “Нова Македонија”, Ратко Лазарески, ги подари на друштвата од Загреб, Задар, Ријека, Сплит, Осиек, Пула, и на Заедницата.

На свечената средба беа присутни многу угледни личности, меѓу кои беа и амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски, поранешниот амбасадор на РХ во РМ, Иво Кујунџиќ, реномираниот универзитетски професор и писател Венко Андоновски и многу други. Гостите ги пречекаа претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски, потпретседателот Никола Гроздановски како и претседателите на МКД-а во составот на Заедницата. Директорот Лазарески истакна дека е мошне задоволен што од година во година “Нова Македонија” и Македонците во Хрватска ја интензивираат соработката и меѓусебните врски со надеж дека тој тренд ќе се продолжи и во иднина, додека пак, Сашо Георгиевски, дописникот на “Нова Македонија” од Хрватска, нагласи дека “Нова Македонија” со овој чин само се

потврдува како мост на продлабочување на врските меѓу Македонија и Хрватска, помагајќи и на македонската дијаспора на културно, информативно и медиумско поле. Амбасадорот Марковски рече дека иницијативата на “Нова Македонија” ги продолжува активностите на Амбасадата, која веќе подари неколку комплети речници од проектот на Владата на РМ во Осиек, Загреб и Ријека.

Претседателот на Заедницата, Ангел Митревски, во знак на благодарност за подарените речници, на директорот Лазарески му врач уметничка слика со хрватски мотив, дело на истакнатиот сликар Никола Гроздановски – Коле. Потоа средбата продолжи во опуштено и срдечно дружење, со порака за уште многу други слични во блиска иднина.

Е. Петровска

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

БАРГАЛА

Кога ќе минувате накај Штип задолжително посетете го археолошкото наоѓалиште Баргала, кое се наоѓа на педесетина километри во подножјето на планината Плачковица и на 2,5 километри од селото Горни Козјак

Штип најмногу го знаеме по штипските пастрмалии. Нигде никој не ги подготвува така вкусно – прсти да излижеш. Но, малкумина знаат дека Штип се гордее и со БАРГАЛА. Кога би поставиле квиз прашање многумина од вас би помислиле на фабриката за чевли, киселата вода... Ама победничкиот одговор е: доцноантичкиот град Баргала. Бил изграден од Римјаните како воен камп, а подоцна израснал во ранохристијански епископски центар. Во првата деценија на седмиот век градот бил уништен од аваро-словенската инвазија. Два века подоцна, во деветтиот век на овој простор била основана ранословенска населба, а во периодот меѓу 11. и 12. век на овој простор била изградена црквата "Св. Ѓорѓија".

За среќа и ден-денеспостојат адекватни податоци за историјата на Баргала.

Тоа е еден од најзначајните доцноантички центри во Македонија, а областите источно од реката Вардар одиграле посебно значење во средновековната историја. Името Баргала се споменува на еден напис од 371. година, кој претставува спомен-плоча за подигање град-

ска порта, а е пронајден во Ханче на левиот брег на реката Брегалница на атарот на селото Кбринци. Овој споменик дава прецизни податоци каде се наоѓал античкиот град Баргала, но и за проблемите на границата на Македонија кон Тракија и Дакија. Името на градот се сретнува и во Хиерокловиот сиенкдем каде се споменува дека во провинцијата Македонија Втора, во областите источно од реката Вардар, се наоѓале градовите Баргала, Келенидин, Армонија и Запапа. Името Брегалница се споменува и во житието на петнаесетте тивериополски маченици, па научниците оттука заклучуваат дека реката Брегалница го добила името од градот Баргала.

Старата античка населба Баргала била разурната некаде кон крајот на 4. век, а нејзините жители подигнале нов град кај Козјачка Река и тоа место станало епископско седиште во 5. и 6. век. Градот имал тврдина опкружена со високи ѕидини и кули и монументални влезови и порти. Сидовите што го опкружуваат градот формираат неправилна трапезоидна форма ориентирана кон северозапад и југоисток. Во северозападниот

дел на градот откриен е комплексот на Епископската базилика, а на двата капители може да се прочита: "Христе, помогни му на твојот роб епископот Еремија". Од ова може да се заклучи дека Еремија бил основач на базиликата, која била разурната и оштетена во земјотресот од 518 година, кога бил разурнат и самиот град. Подоцна епископската резиденција, црквата и градот биле обновени и опстојувале до последната деценија на 6. и почетокот на 7. век кога со аваро-словенските напади градот и неговите објекти биле урнати. Во периодот меѓу 11. и 12. век на овој простор била изградена црквата "Св. Ѓорѓија". Врз основа на анализите добиени од археолошкиот материјал на средновековната словенска некропола археолозите констатираат дека животот во Баргала и нејзината територија продолжува сè до крајот на 19. век.

По интензивните археолошки истражувања последниве години се очекува резултатите на овој локалитет да бидат сублимирани, да започне конзервацијата и локалитетот да биде подготвен за репрезентативна презентација пред јавноста.

М. А. Вујаклија

Бране Ѓорѓиев од Струмица ЕСЕК ФЕСТИВАЛ 2011

За себе вели дека е пред сè пејач: иако свири на пет инструменти (пијано, гитара, кларинет, хармоника и гајда) и е вљубеник во прекрасниот македонски изворен мелос, првенствено ја обожува поп-рок музиката и пеенето.

На 9 октомври годинава во Осиек се одржа вториот по ред “ЕСЕК ФЕСТИВАЛ 2011” во организација на ОГИ – Организацијата на музички изведувачи Осиек и во соработка со соорганизаторите, МКД “Браќа Миладиновци” и Црногорското културно друштво од Осиек.

Она што овој Фестивал оваа година го направи посебен, беше неговиот меѓународен карактер. Според зборовите на Ксенија Менковска, претставничката на организаторот ОГИ Осиек, “идејата е да се соберат млади надежи од овој дел од регионот и да им се даде можност да се претстават пред пошироката публика вон границите на нивните матични држави”. Оваа вечер, во полната сала на “Железничарскиот дом” тоа и се случи: пред публиката составена од родители, пријатели, навивачи, менаџери, новинари, се претставија 26 домашни, млади и неафирмирани изведувачи и 7 изведувачи од соседните држави: Словенија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Швајцарија, Македонија и претставник на Сојузот на Русите и Украинците од Вуковар. Учесниците беа поделени во две категории: од 8 до 14 и од 15 до 25 години, а Фестивалот имаше натпреварувачки карактер.

Како водител на програмата (покрај Петра Цицвариќ и Марио Рот) оваа година за првпат успешно се претстави и Давид Ѓорѓијевски, член на ОГИ Осиек и секцијата “Бисерчиња” на МКД “Браќа Миладиновци”, кој минатата година на истиот овој Фестивал го освои првото место со својата изведба на познатата “Не спавам мала моја” на “Бијело дугме”.

Во втората категорија млади пејачи на возраст од 15 до 25 години учествуваа и Бране Ѓорѓиев, 19-годишен студент на Музичката академија во Штип, Р. Македонија, а по потекло од Струмица. Пред осиечани се претстави со песната “Гравитација” со која освои големи аплаузи и успешно ја претстави нашата татковина.

Роден за музика

М. Г.: Кој пејач е твојата инспирација?

Б. Ѓорѓиев: Тони Цетински! Тој е најдобриот вокал на овие простори и е мој пример. Сите негови песни ги знам (и тивко запеа една негова песна со сјај во очите). Се разбира, Тоше ми останува како пример на музичар и хуманитарец кој постави нови квалитетни стандарди.

М. Г.: Дали е ова твоје прво гостување во Хрватска?

Б. Ѓорѓиев: Ова е мој прв меѓународен настап воопшто и среќен сум што се случува во Осиек, во Хрватска, посебно се прекрасни овдешните девојки (повторно насмевка).

М. Г.: Како ја доживуваш конкуренцијата на Фестивалов вечерва?

Б. Ѓорѓиев: Силна е. Има добри пејачи од целиот регион. Се надевам на најдоброто.

М. Г.: Што значи едно вакво гостување на млад пејач кој е на почеток на својата кариера?

Б. Ѓорѓиев: Многу! Тоа е пред сè, одлична промоција. Се надевам дека ќе оствариме добри контакти кои во скоро иднина ќе донесат и други гостувања.

М. Г.: Но, оваа песна со која се претставуваш вечерва не е твоето прво музичко остварување, зарем не?

Б. Ѓорѓиев: Не. Вечерва настапувам со песната “Гравитација”, но во Македонија пред да навлезам во соло водите, речиси година и половина настапував со групата “О Бојс” како дел од проектот на Фондацијата “Марита” и Швајцарската амбасада. Со нив ја снимивме песната “Чекори кон победи” која беше химна за превенција од дрога, а настапивме и на “Охрид фест” и фестивалот “Фешта”. Потоа започнав со соло кариера – мојот прв самостоен настап беше на “Еврофест” каде освоив награда за најдобар сценски настап за песната “Погледни ти”. Како соло пејач издадов и нов материјал во соработка со композиторот и текстописец Милан Миланов со кој ја продолжуваме соработката.

М. Г.: Можеби наскоро ќе дојде и првото ЦД, а неодамна излезе твојот прв спот?

Б. Ѓорѓиев: Многу би се радувал, но за тоа треба уште многу работа. Да, на песната “Нема да прифатам крај” го снимив првиот спот. Голема благодарност за тоа му должам на градоначалникот на Струмица, Зоран Заев, кој финансиски го потпомогна продуцирањето на спотот и претходната песна “Гравитација”.

М. Г.: Утре на заминување што ќе понесеш како најдраг спомен од Осиек?

Б. Ѓорѓиев: Убавината на градот, но најмногу гостопримството на луѓето без оглед дали се Македонци или Хрвати.

Токму овде во разговорот се вклучи Стевче Дечев, менаџерот на Бране Ѓорѓиев, кој за својот штитеник рече дека е “голема надеж на македонската поп музика”, а за престојот во Осиек топло им се заблагодари на Ксенија Менковска и особено на Хрватките, младата Јосипа Мијачанк и нејзината мајка Марија, инаку членки на МКД “Браќа Миладиновци” кои “вчера со полно срце не примија во својот дом и не нагостија со прекрасна вечера! Тоа нема да го забораваме!”

Нема поубав завршеток на едно гостување од дружењето со оние кои своето срце го отвораат како сопствениот дом – благодариме Јосипа и Марија!

Јулијана Тешија

Борјан и Томислав Оливер КРВТА НЕ Е ВОДА

Ова е краток разговор со два Хрвати по потекло од Македонија кои со својот талент репрезентативно ги презентираат нашите држави. Борјан има 18 години, итотуку матурираше и редовен е студент на четврта година по клавир. Томислав има 24 години после два завршени музички отсека, од оваа есен асистент на Музичката академија во Загреб. Веќе имаа свои настани во Хрватска и странство.

Борјан Оливер

М. Г.: Дека крвта не е вода покажуваат и вашите успеси на хрватската и меѓународната музичка сцена. Како се определите своето образование и иднина да и го посветите на музиката?

Борјан и Томислав Оливер: Музиката од најраното детство беше дел на нашите животи. Почнавме да учиме музика на петгодишна возраст. Затоа ни беше сосема природно да се определиме за тој животен повик. Веќе сме трета генерација музичари. Традицијата ја започна дедо ми по мајка Тома Прошев, па татко ми кој е музички теоретичар и професор по солфеж на Музичката академија во Осиек. Музиката за нив не била и не е само професија, туку е секогаш и за секогаш животен предизвик, егзистенцијална вокација и начин на животот. Таква ја пренеле и на нас.

М. Г.: Борјан – зошто токму клавирот го избра за свој животен придружник?

Борјан Оливер: Клавирот беше мојата прва играчка. Јас само продолжив да се играм, ама со време многу посистематично, заоѓајќи во длабочините на музиката што самиот ја произведував врз него, а под будното око на моите педагози ја пронаоѓав смислата на убавината на животот. Музиката што ја допирам на клавирот не е нешто етерично, ирационално, недофатливо: таа е вештина која се достигнува со напорна и упорна работа, ама и со убавината што ми ја подарува и ги оправдува сите напори и жртви.

М. Г.: Томислав – од каде ги “црпиш” инспирациите за своите композиции?

Томислав Оливер: Освен во музиката, паралелно вповив и во светот на литературата, филозофијата и ликовната уметност, па инспирацијата ја црпам од тие немужички медиуми, зашто карактеристиките на добра и интересна композиција ги наоѓам и во останатите уметности. Интересно ми е да ги црпам материјалите од нив зашто во нив гледам една поинаква перспектива кон естетиката на уметничкото творештво. Ако музиката ја набљудуваме како емоционален *mathesis*, односно како математичко структурирање на творечкиот дух исказан низ пропорции во реалното време, сите уметности во својата суштина имаат скоро исти поставки.

М. Г.: Како, како браќа, се наоѓате во заедничките проекти и настани?

Борјан и Томислав Оливер: До неодамна делевме заедничка соба, го делиме истото семејно наследство, ја делиме музиката во процесите на нејзиното осознавање и очекуваме, како логичен след, дека фасцинацијата кон музиката ќе ја делиме и понатаму низ животот, секој во својата сфера. Учесници сме на ХР-проекти каде се промовира хрватската современа музика и во која Борјан како пијанист изведуваше две дела на Томислав на повеќе концерти: од преттижното Загребско музичко биенале до последниот концерт на ХТВ на кој е снимано и ЦД. Освен крвта, неминовно е и понатаму музиката да не сплотува.

М. Г.: Колку и како вашите родители ви помагаат што подобро да ги извршувате студентските обврски и настани?

Томислав Оливер: Нашето семејство делува како добро уигран тим. И двајцата цел живот паралелно учевме две училишта: општообразовните и музичките. И во двете бевме одлични ученици, а подоцна и студенти. Сите тие обврски сигурно не ќе ги завршувавме благовремено без непосредна и несебична помош на родителите. Нашата мајка беше задолжена за помош во “општообразовниот сектор”, а татко ни Оливер за музичкиот. И двајцата порано тргнавме со студиите на Музич-

ката академија, така што паралелно со редовните студии ја завршувавме и гимназијата.

Нашите родители отсекогаш биле, пред сè пријатели на кои им верувавме без задршка зашто ги почитувавме. Се разбира дека понекогаш доаѓало и до “аналитички манифестирани дубиози” од наша страна, меѓутоа нивните аргументи некако секогаш успеваа да не разуберат, да ги смират и мудро да ги насочат нашите вриечки младешки страсти.

М. Г.: Каде ја гледате својата иднина?

Томислав Оливер: Како композитор иднината ја гледам во творештвото кое ме исполнува без задршка. Својата животна професија и вокација на композитор ја доживувам како чест и привилегија некако “судбински” пренесена во наследство од дедо ми која ќе се трудам предадено да ја оправдам. Како педагог во дејноста на Музичката академија и воспитувањето на младите генерации ќе се обидам да ги пренесам сите свои стекнати знаења и љубовта кон музиката.

Борјан Оливер: За мене е сè уште рано да се решам. За сега студирам клавир и тоа целосно ме исполнува. Уживам кога, настапувајќи, на публиката им го претставувам своето доживување на музиката, себе низ музиката. Меѓутоа, во склопот со своите младешки години имам и други интереси. Можеби по дипломирањето ќе се обидам и во студиите по диригирање. Низ нив, исто така, само низ една поширока димензија може привилегирано да го пренесам своето доживување на музиката како и самиот себе.

М. Г.: Млади луѓе. Што правите кога не свирите и компонирате?

Борјан и Томислав Оливер: Музиката е нешто неделиво од нашите животи. Таа е живот кој се облагородува од сите активности со кој доаѓа во допир. Како млади луѓе се занимаваме со сè што младите ги интересира: тренираме тајландски бокс, Томислав има “бенд” во кој свира гитара, слушаме рок, фанк и џез музика, другаруваме со пријатели. Откако ќе ги наполниме на таков начин батериите, и се враќаме на класичната музика уште поподготвени и поблагородни.

Марина А. Вујаклија

Томислав Оливер

Валентина Крстиќ РАБОТАТА СО МЛАДИТЕ МЕ ЧИНИ СРЕЌНА

Родена скопјанка која живее во Србија. Својата работа ја насочила особено кон младите, помагајќи им да се осознаат и да решат низа проблеми. Го води Младинскиот клуб на Здружението на Македонците „Кирил Пејчиновиќ“ од Краљево. Со Хрватска ја врзуваат нејзините корени: татко и Звонко е од Брач

Хрв “Убаво е да се работи со млади, особено кога знаеш дека можеш да им помогнеш, да ги ставиш на вистинскиот пат. Кога потоа ќе дојде успехот, чувствувам огромно задоволство”, вели скопјанката Валентина Крстиќ, која живее во Врњачка Бања. Позната е по водење работилници на разни теми од расизам и сексуална едукација, до еднаквост меѓу половите и обука за туристички аниматори. Дел од нејзиниот ангажман е насочен и кон пишување на проекти за медијација за ненасилничко решавање на конфликти и едукација на младите за водење на работилници на разни теми.

- Младите бараат посебен третман и многу вложен труд, постојано треба да се работи со нив за да им се создаде позитивна слика за решавање на пречките кои им излегуваат на патот. Нашите искуства ги споделуваме и со други млади од странство од каде ги црпиме и нивните позитивни сознанија. Така, остваруваме размена на млади со други клубови како што се во Србија, Франција, Швајцарија и Македонија. Нашиот клуб соработува со Клубовите на млади на Црвен крст на град Скопје и на Охрид, вели Валентина.

Валентина Крстиќ по професија е економист, дипломирала на Економскиот факултет во Скопје, се омажила во Врњачка Бања и мајка е на три деца. Вработена е во Општината Врњачка бања како самостоен стручен соработник за проекти за развој на локалната самоуправа.

Со Хрватска ја врзуваат нејзините корени. Имено, нејзиниот татко Звонко, по потекло е од Брач. Со Валентина се сретнавме на Шолта во Летниот камп на

Еуроклубот, каде дојде со група млади од Србија со македонско потекло кои посетуваа настава на македонски јазик.

- Во мешовитите македонско-српски семејства во Србија, различно се негува македонскиот јазик. Некои дома зборуваат македонски, а некои го користат само кога одат кај роднини во Македонија. Оттука, летното училиште по македонски јазик на Шолта е од исклучително значење за да можат децата да се ослободат и да почнат да го зборуваат македонскиот јазик, бидејќи добар дел од нив го разбираат, но не го зборуваат, вели Валентина Крстиќ за “Македонски глас”.

Милена Георгиевска

Хрватска промоција на Љерка Тот Наумова
**МОСТОВИТЕ НА ПОЕЗИЈАТА ГИ
 ПОВРЗУВААТ СВЕТОВИТЕ**

Беше тоа навистина голем настан за македонската и хрватската култура, а се одржа во престижниот дом на Друштвото на хрватските писатели во Загреб. Имено, на 3 октомври годинава таму се одржа промоцијата на книгата “Измеѓу двојби” на авторката по

потекло од Хрватска која живее и твори во Македонија, Љерка Тот Наумова.

Средба со хрватско-македонската поетеса Љерка Тот Наумова се одржа во Друштвото на хрватските писатели во Загреб. На промоцијата на нејзината најнова книга “Измеѓу двојби” и за нејзиното творештво зборуваа книжевниците и критичарите Иван Слисуриќ и Дуро Видмаровиќ, како и самата авторка, а стиховите на Наумова ги прочита актерката Костадинка Велковска. Оваа наградувана поетеса, есеистка и преведувачка од Скопје пред хрватската публика веќе се има претставено со три книги: “Помеѓу сомнежите”, “Времето кое веќе не е мое” и “Потиснати паралели”.

– Мојата водилка во животот е дека ништо не е невозможно. Еве сега, по долгогодишно тропане на вратата на хрватската поезија, со гордост ја остварувам мојата желба на поетскиот говор на јазикот на моите прадедовци – рече Наумова во Загреб, која пишува на македонски и на хрватски јазик.

Љерка Тот Наумова досега објавила 12 збирки поезија, од кои три на хрватски. Песните и се преведени на англиски, италијански, француски, турски и други јазици. Добитничка е на награди за поезија и вклучена е во проектот “130 тома македонска книжевност” во книгата “Современа македонска поезија”. Живее и работи во Скопје. Членка е на Друштвата на писателите на Македонија и на Хрватска. Припаѓа на корпусот иселеничка книжевност. Таа е поетеса со веќе изразен и препознатлив стил на двата јазика. Никако не може да се отргне од внатрешната драма на отргнатоста, издвоеноста и раселеноста.

Постојано се преиспитува и себеси и својот мајчин јазик. Низ нејзините песни се слуша крикот над сопствениот идентитет.

М. А. Вујаклија

**Венко Андоновски
 ПАПОКОТ НА СВЕТОТ**

Во Загреб годинава излезе од печат уште една вредна книга што ги израдува љубителите на пишаниот збор. Се работи за добро познатиот роман на реномираниот автор Венко Андоновски, “Папокот на светот”, кој сега доби и превод на хрватски јазик “Пупак свијета”. Романот го преведе проф. Борислав Павловски, а го отпечати “Алгоритам” со поддршка на Министерството за култура на РМ. По тој повод, на 19 октомври беа одржани две промоции.

Првата промоција се одржа на пладне во Друштвото на хрватските книжевници и беше осмислена во вид на средба на меѓународна соработка, на која се претставија Венко Андоновски и Тодор Чаловски. За нивните дела зборуваше проф. Борислав Павловски, додека извадоци од романот и избор од поезијата препеана на хрватски јазик читаше драмскиот уметник Јошко Шево. Промоцијата ја водеше Лада Жиго, а меѓу бројните посетители беше и македонскиот амбасадор во Хрватска, Н.Е. Данчо Марковски. Втората промоција пак, се одржа во вечерните часови во просториите на книжарницата “Богдан Огризовиќ”, а за “Папокот на светот” говорее уредникот на хрватското издание, Круно Локотар и проф. Борислав Павловски.

Мега-бестселерот “Папокот на светот” е постмодернистичко дело, повеќекратна мистификација и игра на клучните елементи на светската, словенската и особено македонската култура. Романот е составен од две навидум независни приказни, сместени во различни времиња: едната во средновековието, во 9. век, а другата во современоста, во 20. век. Првата е бавна, аналитична и мисловна, додека втората е брза, динамична и практична. Изграден врз фонот на византиската и црковнословенска култура и традиција, романот во својата основа ја има оваа игра со времињата, која во текот на нарацијата си добива своја целосна осмисленост и оправданост. Андоновски ја развива идејата за папокот како центар на светот, како симбол на жената и страста, како средиште на човековата мудрост. Хрватското издание е еден вид римејк на романот (скратена, но мошне динамична форма), што го подготвија авторот и уредникот Круно Локотар.

Венко Андоновски е еден од најпознатите современи македонски писатели: раскажувач, романсиер, драмски автор, поет, есеист, критичар и книжевен теоретичар; доктор е по филолошки науки и професор на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје; член на Македонскиот ПЕН центар и на Друштвото на писателите на Македонија. Според овој роман направена е и театарска претстава во режија на Златко Славенски, а снимен е и филмот “Превртено” во режија на Игор Иванов.

Е. Петровска

Винка Саздова ПИШУВАЊЕТО Е ДОЛГА И НЕПРЕДВИДЛИВА АВАНТУРА

Во Европскиот дом на Јуришиќева 1 во Загреб, на 18 октомври годинава се одржа промоција на книгата „Последниот чај“ преведена на хрватски јазик. Пред стотината присутни за ова дело и творештвото на Винка Саздова говорее Борислав Павловски, Боривој Радаковиќ, Круно Чудина и уредничката на издавачката куќа „ВБЗ“ од Загреб, Тања Вучиниќ. Тоа беше повод да направиме разговор со Винка Саздова.

М. Г.: Винстон Черчил еднаш рекол: “Новинарството е најубавата професија на светот, но треба на време да се напушти!” Вие 10 години бевте врвна новинарка, а потоа “впловивте” во издавачките води. Колку новинарството и издаваштвото се блиски, а колку далечни?

В. Саздова: Точно. Новинарството е убав професија, но јас сум среќна што на време ја напуштив. Се уморив од дневните приказни, за кои имав чувство дека до никого не допират, како ништо да

не поместуваат. Можеби најубаво би ја објаснила сродноста на овие две професии со насловот на вториот дел од мојот роман “Последниот чај” – Блиска далечина. Навистина. Новинарството и издаваштвото се навидум сродни, а сепак се многу различни. И обете трагаат по мигот, ама тој во медиумите се губи, исчезнува, а во книгите станува вечен.

М. Г.: Зад себе имате објавено две книги. Авторството е сепак авторство. Колку пишувањето на една книга црпи енергија од авторот?

В. Саздова: Пишувањето е една долга, непредвидлива авантура. Никогаш не знаеш каде ќе те одведе. Се раѓаат ликови, се нижат приказни за кои не си ни сонувал дека постојат во тебе. Тоа е и највозбудливото во процесот на создавање, зашто живееш во паралелни светови во кои подеднакво те има тебе самиот. Пишувањето бара многу работа, бара вистинска посветеност, барем такво е моето искуство. Но, интересно е дека тоа не ти ја одзема енергијата, токму спротивното. Колку сум подлабоко навлезена во себе, во приказната, толку сум повеќе своја, повеќе радосна. Ништо не се чува само за себе, па ни енергијата. Колку повеќе ја

трошиш, толку повеќе ја имаш. Исто како и љубовта. Како и сè.

М. Г.: Од пред неколку години ја основавте издавачката куќа “Три”. Значи ли тоа “чукни во дрво, чукни трипати” за да ги постигнете сите свои резултати и резултатите на авторите на книгите што се објавуваат во овој храм на литературата?

В. Саздова: ТРИ постои 12 години и јас сум горда на нејзиното место во македонската култура. ТРИ денес е една од водечките издавачки куќи која постојано наметнува високи уметнички стандарди во издаваштвото. За овој успех придонесе целото мое семејство, зашто сите петмина живееме за и од книгата. Треба многу верба, истрајност, љубов за да се бавиш денес со култура во Македонија. Јас ја сакам таа народна чукни во дрво... не како суеверие, туку како благодарност кон Бога за чудесните светови со кои не дарил. Сите ние издаваштвото го сметаме за мисија – преку книгите што ги објавуваме да ја шириме убавината и вистината. А тоа е најубавото нешто што може некому да му се случи. Но, како рековте? Чукни во дрво? Да, да чукнам. Нека биде сè како што е. Добро е.

М. Г.: Како дојде до соработката со ВБЗ Загреб кои Вашата најнова книга “Последниот чај” ја објавија на хрватски?

В. Саздова: Многу сум горда и радосна што ВБЗ е мојот издавач во Хрватска. Ние сме многу сродни како издавачи, имаме многу слична продукција. Објавуваме автори што се актуелни во светот од областа на белетристиката и духовната литература, застапници сме на Ташен. Оттаму и се познаваме, па затоа сум му многу благодарна на директорот Бошко Затезало што застана зад “Последниот чај”. Преводот на Боривоје Радаковиќ е одличен, книгата од дизајнерски аспект мошне убаво изгледа. Сега останува да ги видиме и реакциите на хрватските читатели.

М. Г.: Жена, писателка, мајка, сопруга... на кој начин ги усогласувате сите овие свои улоги во нормалниот живот?

В. Саздова: Имам време за сè. Имам време за работите што ги сакам. Не си го трошам времето на непотребни нешта, па се обидувам да создадам вистинска релација со себе си и со другите. Кога се комуницира, вистински, со љубов, тогаш се е лесно, радосно. Тешко и болно е кога живееме со лаги и се повредуваме себе си и другите. И бидејќи ја имаме слободата да одбираме, ја одбрав љубовта и радоста. Или, како што вели еден мој лик од “Последниот чај”: Да се даруваме. Во љубовта добива тој што дава.

М. Апостоловска – Вујаќија

Никола Ристановски, актер СПИЈАМ МИРНО И ГИ СОНУВАМ СВОИТЕ УЛОГИ

Тој во последниве 20 години е најдобриот актер во Македонија без разлика дали се работи за драмски улоги во неговиот матичен театар Драмата на МНТ, филмските или телевизиските остварувања или... неговите гостувања на странските драмски сцени. Неговото гостување со театарот „Атеље 212“ од Белград во Загреб го искористивме за разговор за „Македонски глас“

М. Г.: Како дојде до соработката со “Атеље 212”?

Н. Ристановски: Пред тоа во Белград ја имав претставата “Дервиш и смрт” во Народниот театар што ја режираше Едвард Савин, која стана хит и доби многу награди. Пред тоа со матичниот театар

многупати настапував во “Атеље 212” и луѓето веќе ме познаваа. Така одлучија да ми ја понудат главната улога во “Глембаеви” – Леон. Размислував три месеци и на крајот одлучив дека тоа морам да го остварам во својата артистичка кариера. Екипата беше составена од репрезентативни артисти од поранешните југо републики и ми беше задоволство на сцената да бидам покрај нив.

М. Г.: Крлежа е еден од најплодните автори, а според сите критичари, “Глембаеви” се неговиот врв во неговото драмско творештво. Во таа драма “главен” е Леон што го толкуваш. Како го прифати?

Н. Ристановски: Многу просто. Овој лик го играв 12 години на матичната сцена – Драмата на МНТ во Скопје. Иако тоа немаше многу врска затоа што доаѓаш во нова екипа, нов концепт, и не беше важно што јас знаев за тој лик. Мене Крлежа ми е еден од најомилените автори, за него знам многу и многу знам за неговите ликови. Проблем ми беше да се вклопам во новите околности, со новите луѓе... Леон го знам, што би рекле ние “во срж”. Крлежа има многу едноставни реченици кои коиндицираат со базата. Во “Глембаеви” најважно е репликата на Леон која гласи: “Татко, дојдов да ти кажам дека те сакам!” Тоа за мене се есенцијалните нешта во креацијата на ликот. За мене Леон мора да се игра на прсти. “Глембаеви” ќе важат во сите општества, уредувања и сите држави, секогаш има и ќе има богати и сиромашни, луѓе кои “пет пари” не даваат за човековиот живот... Значи сè уште постојат луѓе како Леон кој неправдата го боли по целото тело. Тој настрадува кога ќе осознае дека е дел на целата таа машинерија. Тоа е големината на тој текст, а другото е како што рекол Крлежа “позлата”.

М. Г.: Иако е Скопје блиску до Белград како “физички” успеваш да ги совладаш далечините?

Н. Ристановски: Најверојатно хемиски. Од една страна е навистина комплицирано, па кога ќе се сетам дека истовремено почнав да работам неколку ангажмани во неколку бивши југословенски држави пресметав дека имав повеќе авионски летови од некој просечен пилот. Сепак, мислам дека организацијата ми е една од појаките страни: многу енергија се одзема кога си стално во воздух (“леташ”). Ама тоа одзема помалку енергија ако не би одел никаде. Другата стварност е страшна. Сега се враќам на своите улоги на матичната сцена Драмата на МНТ.

М. Г.: Својата артистичка кариера ја започна како филмски артист во омнибусот “Светло сиво”? Кои по тоа беа твоите филмски улоги?

Н. Ристановски: Имаше уште некои филмски улоги, од кои најзначајна ми е улогата во филот “Преку езерото” 1975-тата, па потоа дојде “Буре барут” на Горан Паскаљевиќ... Во тие години си ја задоволив желбата да се гледам на големиот екран, затоа што во театарот е голема предност што не можеш да се гледаш. Од друга страна продукцијата за филм е многу помала од онаа што ја имаме во театар и се одлучив за она за што можам да имам континуитет. Последниве две години почнав пак да снимам и сфатив дека ништо не сум пропуштил, туку сè си дојде на свое место.

М. Г.: Знаеме за неповолната економска ситуација во Р. Македонија. Како во неа се снаоѓа артист од твојот ранг?

Н. Ристановски: Ја имам таа среќа да живеам од својата професија. Ако се знае дека навистина сум почнал од “нула”, за што сум исклучително горд на својата работа, а сатисфакцијата е што успеав да имам нормален живот. Значи: мирно да спијам. Не сум човек што премногу бара од животот (можам да изедам три плескавици, ама не седум, ха,ха,ха). Го сакам тоа што ми се сака во моментот: да сум сит јас и моите, да отпатувам и да го имам мојот дом каде живеам.

М. Г.: Како го усогласуваш својот професионален и приватен живот?

Н. Ристановски: Мојата девиза во животот е дека ништо не смее да трпи. Не сакам поради мене некој од семејството да страда. Значи: јас сега се враќам од Загреб, а дома ме чекаат испечени пиперки и утре со сопругата ме чека печење ајвар. Не сакам да се ослободам од ниедна домашна обврска, затоа што има многу убави работи вон професијата. Мојата сопруга се вика Емилија и е професор по музичка уметност, а ќерка ми се вика Мила. Ние сме семејство што функционира (како би го нарекле некои други).

Марина Апостоловска – Вујаклија

Љупка Таневска РОМАНТИЧНА БЛОГЕРКА ВО СВЕТОТ НА МОДАТА

Љупка Таневска, како и самото име и кажува, е симпатична и амбициозна млада девојка, а нејзиниот карактер го одликува вистинска уметничка душа каква денес, во овие реални времиња, ретко може да се сретне. Родена е во Осиек 1988 година, во мешано семејство, татко и е Македонец, Љупчо, а мајка и е Хрватка, Анела. Љубовта кон модата ја води во Загреб каде доаѓа на студии и на “Профокус” се школува за моден дизајнер, моден стилист и костимограф.

По што е позната 23-годишната Љупка? По нејзиниот блог “Guerrilla girl” (www.guerrillagirl.net), кој е всушност најчитан моден блог во Хрватска со над 500.000 посетители годишно. Блогот таа го отвори пред две години како поддршка на девојките со вишок килограми да покаже како без оглед на конфекцискиот број, сите можат да изгледаат убаво и несекојдневно! Интересот на читателите Љупка го привлече со своите романтични модни комбинации и сосема обични, пријатни коментари, а блогот избобилува и со безброј прекрасни арт-фотографии. Со својот блог, Љупка успеа да го привлече вниманието и на Симон Верле, која во својата книга “Style diaries: World fashion from Berlin to Tokyo” (Стилски дневници: Светската мода од Берлин до Токио), ја вброи меѓу 44 најинтересни блогери на светот.

Љупка е позната и по тоа што се бави со дизајнирање и шиеење на модни торби под име “Љу” и на овогодешната “Dove fashion.hr” ревија нејзините торби беа носени на модната писта со новата колекција за пролет-лето 2011, на престижниот моден дуо “Envy room”. Само да споменеме дека минатата година таа е прогласена за една од 20 најдобро облечени девојки во Хрватска. Исто така, работела како костимограф на студентскиот филм “Договор” од младиот режисер Даријо Лоњак, чија премиера се очекува наскоро.

Но, малкумина знаат за Љупка дека уште од мала, по нејзините македонски корени, секое лето за време на училишните празници, го поминувала кај своите баба и дедо во Свети Николе и кај својот чичко во Скопје, дека ужива во македонската култура и обичаи, особено во македонската народна традиционална музика, а сака да ги слуша и Кочани оркестар, Кирил Цајковски и групата Суперхикс, додека пак, од македонската кујна омилен и се шопската салата и баклавата.

Да и посакаме на Љупка уште многу успеси во животот, многу модни креации и многу македонска баклава!

Е. Петровска

ПРОСЛАВЕН ДЕНОТ НА СВЕТАТА ВЕЛИКОМАЧЕНИЦА ЗЛАТА МЕГЛЕНСКА

На 22 и 23 октомври 2011 година, во црквата Св. Рок во Загреб, молитвено го одбележавме денот на нашата заштитница, Светата Великомаченица Злата Мегленска. Свеченостите започнаа со отслужување на Воскресна вечерна богослужба, а следниот ден со Света Литургија, со која чиноначалствуваше нашиот парохиски свештеник протојереј Кирко Велински. Со своето присуство на Литургијата покрај преполната црква од верници не почестија и Фрањо Дубровиќ, секретар во комисијата за Верски Заедници при Владата на Република Хрватска, Ненад Младеновиќ, третиот секретар при Амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска, Монсињор Звонимир Секељ, жупник при жупата Св. Блаж, Монсињор Звонимир Куречиќ, пребендар при Загребската Надбискупија, Ангел Митревски, претседател на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Томе Апостолоски, претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, претседателите на МКД од Загреб, Благоја Штерјов, од Осиек Јагода Цветичанин-Тренеска и Задар, Мирјана Мајиќ.

На крајот на проповедта отец Кирко рече: “Благочестиви христијани и христијанки. Татковината и верата се чуваат и носат во себе! А, ние, што животниот пат не довел да живееме овде, во оваа пријателска и демократска земја, да не забораваме дека не ќе можеме да постанеме добри граѓани на оваа земја, ако забораваме кои сме и од каде сме. Да живееме во мир и разбирање со сите околу нас, да го негуваме пријателството и со другородните и со другогверните. Да им благодариме на Хрватите и

на Хрватска, кои нè примиле, нè почитуваат и ни дале можност да живееме овде и работиме. Да ја почитуваме Католичката црква која ни ја отстапи оваа капела да имаме и ние место и дом за молитва. Да се молиме за единство, бидејќи најпотребно од се во овој момент ни е единството меѓу нашиот народ, зашто сме исправени пред големи искушенија: да го одбраниме историското име, да ја зачуваме нацијата сите црковно-национални придобивки и вредности. Како народ треба да сме во постојано востание, во востание што значи будна борба за семакедонски опстој. А ќе успееме со Божија помош, ако сме заедно и единствени како Македонци, без разлика каде живееме: и за името, и за црквата и за се што е наше.”

Потоа, отец Кирко се заблагодари за огромното залагање и визионерство на првиот претседател на Македонската православна црква во Хрватска, покојниот Тома Прошев, па сè до сегашниот, Невен Сукаровски, заедно со членовите на црковно-управните одбори и со несебичната поддршка од верниците за сите достигнувања. Посебно апелираше со душа и од срце да донираме за изградбата на нашата црква. Нека Господ Бог ја засили нашата вера и љубов и благослови секоја донација за оваа возвишено и богоугодно дело.

На крајот беше прекршен славскиот колач од кумата Олгица Чичек со семејството и во кругот на црквата, УО на МПЦО “Св. Злата Мегленска” организира трпеза на љубовта за сите присутни. УО им благодари на сите кои помогнаа и придонесоа трпезата на љубовта да биде побогата.

Иван Лепитков

ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА (втор дел)

ЗАПАДНО МАКЕДОНСКО НАРЕЧЈЕ

Во западното македонско наречје влегуваат говорите што го зафаќаат целиот западномакедонски јазичен простор, почнувајќи на север од границата со српската јазична територија и западните делови од Шар Планина се до јужниот дел на Преспанското Езеро. Источната граница од јужниот дел на Преспанското Езеро оди кон североисток, минува посеверно од градот Лерин и излегува на завојот на Црна Река од Пелагонија во Мариовската Клисура. Оттука таа продолжува на север во планинскиот венец на Селечка и преку областа Клепа излегува на Вардар, ја сече реката Вардар источно од Велес, продолжува на север, ја сече реката Пчиња кај Катланово, од каде што свртува кон северозапад и излегува нешто посеверно од Скопје. Селата во Скопска Црна Гора остануваат надвор од западномакедонското наречје.

Северната граница на ова наречје оди приближно по правецот Скопје – Тетово – Шар Планина, при што се спојува со почетната точка за западното македонско наречје.

Заеднички карактеристики на говорите во западното македонско наречје. Говорите во ова наречје ги обединуваат повеќе од триесетина фонетско-фонолошки и граматички особености, кои се јавуваат истовремено и како диференцијални во однос на говорите од југоисточното наречје.

Од **фонетско-фонолошките особености** како покарактеристични се изделуваат:

- третосложниот акцентски систем и неговиот синтагматски (фразеолошки) карактер: *учител – учители – учителите; не сака, не се јави, не му се јави;*
- јасниот изговор на неакцентираниите самогласки;
- промената на **јат** во **е**: *цена, цедило, цеди;*
- остатоци од замената на **јон** со **јен**: *јазик, јатрва;*
- појавата на протетичкото **ј**: *јаже, јаглен;*
- губењето на меѓувокалното **в**: *глаа, полојна, Петрејца;*
- отсутството на **х** и неговата замена со **в/ф**: *праф, беф/прав, бев;*
- замена на групата **цв-** во **цу-**: *цут, цути* итн.

Од **морфолошките, зборообразувачките и лексичките особености** ги изделуваме:

- разликување на општата од номинативната форма кај личните и – кај роднинските имиња: *Стојан – на Стојана, Петре – на Петрета, татко – на татка му;*
- множинската наставка **-ови (>-ој)**: *лебови > лебој;*
- тројниот член: *детето – детево – детено;*
- личната заменка за 3 л. *тој, таа, тоа; тие;*
- кратката заменска форма **ѝ** место *ги*: **ѝ** најде книгите;
- употреба на дативните форми од заменките: *нему му, нејзе ѝ, ним им, вам ви; кому; некому, никому;*

- употреба на дативни форми кај личните и роднинските имиња од машки и женски род: *му рече Стојану, Петреве/Петрету, е рече Мари/Маре; му рече таткове;*
- наставката **-т** во 3 л. едн.: *тој пишит, јадит/јадет, одит;*
- конструкции со **има/нема** и глаголска придавка: *имам работено, имав работено, имал работено;*
- честа употреба на конструкции од типот **е дојден, беше** дојден.
- предлогот **в/во**;
- предлогот **од** со посесивно значење: *внукот од брат ми;*
- суфиксот **-уле** е карактеристичен само за западното наречје: *детуле, мажуле, братуле;*
- местото на кусите заменски форми пред глаголот: *го виде Стојана, му рече Петрету;*
- испуштање на формата од помошниот глагол **сум** во 3 л. едн. и мн. на перфектот: *тој читал – тие читале;*
- употребата на удвоениот предмет на ова наречје е најдоследна: *Го видов човекот; Му реков на детето.*

Разликувачки особини во западното наречје. И покрај големиот број обединувачки дијалектнојазични особини што го прават ова наречје единствено, сепак тоа не е така единствено. Тоа единство во западното наречје е нарушено со неколку покарактеристични црти, од кои ги изделуваме:

- замената на носната самогласка **он**;
- замената на вокалното **р** и **л**;
- присуството или отсутството на фонемите: **ф, ц, с**;
- употребата и честотата на фонемите **ќ** и **ѓ**;
- употребата на групите **шт** и **жд**;
- употребата на некои вокални групи (-ea-, -oa-, -oe-).

Разликувањето се прави и во однос на наставките за 3 л. мн. на сегашното време, на минатото определено време, според некои глаголски суфикси, според некои глаголски групи итн.

Според овие карактеристики во **западното македонско наречје** се изделуваат повеќе групи говори. Најопшта е поделбата на **централна** и **периферна** група говори.

Централната група говори ја сочинуваат: **прилепско-битолскиот, кичевско-поречкиот** и **скопско-велешкиот** говор. **Западните периферни говори** ги претставуваат: **горнополошкиот (гостиварскиот), дебарскиот, дримколско-голобрдскиот, малореканскиот дебарски (галичкиот), реканскиот торбешки (жировничкиот), вевчанско-радошкиот, струшкиот, охридскиот, горнопреспанскиот (ресенскиот) и долнопреспанскиот** говор.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

ЗБОГУМ НА НАШИОТ РАТКО

На денот кога го пишувам овој текст се одржа погребот на Ратко Димовски. Нè остави прерано од причина што во неговиот мозок и тело останаа уште многу, многу, многу... песни, книги, написи. Ама, „сè е запишано во ѕвездите“ и кога ќе нè повика Севишниот остануваме „бели во очите“.

Ратко Димовски е роден во Битола во август 1942 година на минатиот век. Татко му бил авијатичар, а мајка му учителка со потекло од Мостар. Неговиот прв контакт со Истра бил во 1952 година кога престојувал во одморалиштето Медулин, па оттогаш љубовта за овие простори засекогаш ќе ја носи во своето срце. Откако го завршува средното образование – хемиски технолози, му се остварува желбата да работи на прекуокеански брод. Потоа следуваат неговите први објавени песни во македонските весници.

Во 1970 година се преселува во Пула и продолжува да работи како новинар, па и редовно хрватската јавност да ја запознава со поетските настани во Македонија, како што беа Струшките вечери на поезијата. Притоа имаше можност за непосреден контакт со книжевните големци како: Мирослав Крлежа, Пабло Неруда, Леополд Сенгора и други. За тоа ќе рече: „Настојував, а се надевам и дека успеав, да се сочувам себе и својот начин на размислувања, чувствата... како и својот начин на поетското изразување.“ Ратко Димовски зад себе остави девет објавени книги (и поезија и проза), а десеттата во ракопис поради неговата смрт остана необјавена.

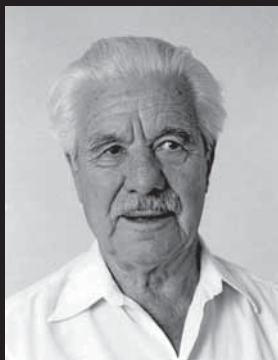
Уште во 1957 година почна да работи како новинар во неколку македонски весници и списанија. Веднаш по излегувањето на првиот број на „Македонски глас“ во 1993 година стана негов редовен дописник од Пула, при што известуваше за сите актуелни настани на Македонците и МКД „Кочо Рацин“ во кое беше еден од најактивните членови.

Ратко Димовски зад себе ги остави сопругата Мимоза (се венчаа 1969 година), ќерките Билјана и Рената и своите внуци. Сите ќе го паметат како човек полн со љубов, грижен, праведен и оној кој својата позитивна енергија им ја подаруваше на сите околу него.

А ние од „Македонски глас“ секогаш ќе се сеќаваме на неговите дописи, неговата насмевка и срдечност. Уште за време на неговата болест нашето списание остана без информации за активностите на Македонците во Пула.

Збогум наш Ратко. Нека ти е лесна истарската црвена земја. Почивај во мир. Ние секогаш ќе се сеќаваме на Тебе.

Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и редакцијата на „Македонски глас“
Марина Апостоловска – Вујаковиќ

РИСТО ГЕОРГИЕВ
(1926-2011)

На 3 октомври годинава почина нашиот најстар член, чичко Ристо. Роден е 1926 година во Моноспитово, Р. Македонија, и беше еден од основачите на МКД „Билјана“ во Задар. До крајот на својот живот беше активен член на Друштвото, а во последната година повеќе духовно отколку физички.

Членовите на МКД „Билјана“ изгубија една добра душа, која никого не навреди во овие тринаесетина години и затоа сме му

благодарни. Чичко Ристо бил еден од првите учители во Македонија и на тој начин неговиот животен век уште повеќе добива на значење и пиетет.

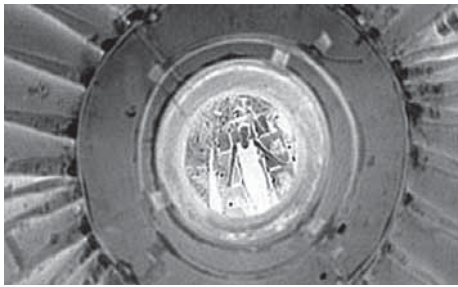
Членовите на Друштвото му одадоа последно испраќање со големо достоинство. Тој беше човек кој ја сакаше македонската песна и македонскиот јазик.

Му благодариме за сè што направи за Македонското културно друштво „Билјана“. Нека му е вечна слава!

М. Мајиќ

РЕТРОСПЕКТИВА НА ВИДЕО ДЕЛАТА НА АБЈАНИЌ

Загреб: На 27 и 28 октомври годинава, во Културно информативниот центар на Цветниот плоштад беше одржана ретроспектива на видео делата на Драган Абјаниќ. Првиот ден беа прикажани: L'ENSUITE/POTOA (1994/ 7 мин.), ENA (1996/ 10 мин.), APOKATASTATIS (1990/ 3 мин.), PROCESIJA (1998/ 14 мин.), VEVCANI (1998/ 4 мин.), I BELO (1995/ 3 мин.), ALDEBARAN (MTB, 1992/ 4 мин.), BIT PAZAR (MTB, 1992/ 4 мин.), SUBWAY (Драган Абјаниќ и Игор Иванов – Изи, А1, 1994/ 5 мин.), SARAЕVO (Драган Абјаниќ, Игор Иванов – Изи и Влатко Стефановски, 1997/ 4 мин.), MARGINI (Драган Абјаниќ и Ана Глигорова, А1, 1998/ 7 мин.) и ANASTASIA – making of (А1, 1995/ 10 мин.). Вториот ден посетителите можеа да го погледаат играониот документарен филм Н.Е.П. (Драган Абјаниќ и Игор Иванов – Изи, 1995/ 90 мин.), прикажан и на Лондонскиот филмски фестивал. Програмата ја водеше истакнатиот филмски критичар

Бошко Пицула, а гости беа директорката на Институтот за современа уметност, Јанка Вукмир, и Ладислав Галета, мултимедијален уметник и професор на Академијата за ликовна уметност во Загреб.

Драган Абјаниќ (1953-1999), по потекло Хрват, видео автор, автор на уметнички и иновативни проекти на телевизија, живеел, се школувал и работел во Скопје. Тој бил еден од основачите на познатиот Скопски цез фестивал, а работел прво во МТВ, а подоцна и во првата приватна независна телевизија А1. Низ работата го водело големо љубопитство за телевизиската техника и нејзините можности. Чове-

кот кој го трасираше патот во македонскиот видеоарт, кој ги истражуваше можностите на видео миксетите, камерите, монтажите... Со својот талент и неисцрпна инспирација, остварил голем број емисии од културата и уметноста. Неговите видео дела се прикажувани на бројни видео фестивали и видео презентации во Европа и светот. Бил добитник на многу награди меѓу кои се наградата за иновативен видео израз на телевизискиот фестивал Златна Антена во Бугарија 1995 за "Сабвеј" и два европски Гранд Прикса, 1994 за "Потоа" на 15. Меѓународен фестивал за видео и електронска уметност во Локарно, Швајцарија, и 1995 за перформансот "И бело", престижниот клуч на градот Канобио. Ретроспектива на неговите видео дела е одржана во Амстердам 1999 на фестивалот "World Wide Video" и во Скопје 2001 во Музејот на современа уметност, а претставување на ДВД-то "Видеографија" одржано е 2009 во Културно информативниот центар во Скопје.

Е. П.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО "МАКЕДОНСКИ ГЛАС"

Страниците на нашето списание "Македонски глас" отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш "Македонски глас"

ПРЕТПЛАТА НА "МАКЕДОНСКИ ГЛАС"

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масариќева 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,

искрени поздрави од

Уредништвото

КУЈНАТА НА ВИОЛЕТА

Гекретарката на МКД “Охридски бисер” од Загреб, Виолета Штерјова, е жена домаќинка, која и покрај тоа што живее во Загреб полни 36 години, дома секојдневно подготвува безброј македонски специјалитети од традиционалната домашна штипска кујна. Во овој број на “Македонски глас” ви пренесуваме неколку нејзини врвни рецепти.

Турли тава

Потребно е:

1 кг. мешано месо по желба: свинско, јунешко, телешко
 250 гр. моркови
 250 гр. пиперки
 50 гр. црвен кромид
 1 кг. компири
 300 гр. модри патлиџани
 300 гр. тиквички
 50 гр. бамји
 100 гр. домати
 сол, црн пипер, магнонос и зејтин

Подготовка:

Црвениот кромид пропржете го на зејтин, па откако ќе се зарумени, додадете го месото исечено на коцки или мелено и продолжете со пржењето. Додајте сол и црн пипер по вкус. Откако месото ќе омекне, додадете ги ситно исечканите моркови, пиперки, модрите патлиџани, компирот и тиквичките да се пропржат со месото, а на крајот додадете ги и ситно исечканите домати, бамји, и, магнонос по желба. Сето тоа се става во земјана тава и се подлева со вода колку да се прекрие јадењето, па се пече во загреана рерна на 200 степени околу половина час.

Пита – баница

Потребно е:

1 кг. меко бело брашно
 1 дл. зејтин
 5 јајца
 1 кг. урда

1/2 кг. спанаќ
 2 кисели павлаки
 сол, неколку капки оцет и вода

Подготовка:

Во брашното ставете го зејтинот и додадете 2 јајца, малку сол, неколку капки оцет и замесете го тестото со малку вода. Замесеното тесто намачкано со зејтин замотајте го во најлон и оставете го да се “одмори” во фрижидер еден час.

Во меѓувреме, во урдата помешајте ја павлаката, додадете 3 јајца и смесата добро измешајте ја, а измиениот спанаќ препржете го кратко во тава додека не “свене”.

Откако ќе го развлечете тестото, на него ставете ред од урдата и ред од спанаќот, па замотајте го во вид на ролат. Таквите пити се редат една до друга во подмачкана тепсија и се пече во загреана рерна на 200 степени околу половина час. Питата се служи со јогурт или кисело млеко.

Ролат баклава со урми

Потребно е:

1 кг. кори за баклава
 600 гр. урми
 300 гр. ореви
 800 гр. шеќер
 6 дл. вода
 3 чоколади за готвење од 100 гр.
 1 ванилин шеќер
 малку маргарин

Подготовка:

Направете фил од ситно исечкани урми, мелени ореви и 2 изрендани чоколади и додајте го во него ванилиниот шеќер, па замесите го добро со раце. Фидувајте по 2 кори кои потоа се мотаат во вид на ролат и се редат на претходно со маргарин подмачкана тепсија. Замотаната баклава се пече околу половина час во загреана рерна на 180 степени. Кога ќе се испече, исечете ја на парчиња и уште топла попрскајте ја со врел шербет што сте го подготвиле варејќи ги шеќерот и водата. На крајот, преостанатата чоколада стопете ја со малку маргарин и прелејте ја врз баклавата.

Е. Петровска

НАВРЕМЕНА ДИЈАГНОЗА И ТРЕТМАН ВО „ФИЛИП ВТОРИ“

Периферна циркулаторна инсуфициенција - намалена циркулација на крв во артериите на нозете

Атеросклерозата е системска болест која ги напаѓа сите крвни садови во телото. Кога ќе дојде до значајно стеснување на крвниот сад, почнуваат да се јавуваат симптоми. Ако атеросклерозата се појави во крвните садови на срцето (коронарните артерии), при значајни стеснувања на овие крвни садови со појавува болка во градите.

Ако атеросклерозата се појави во крвните садови на вратот, при значајни стеснувања може да дојде до вртоглавици, главоболки, трнење во рацете и нозете или, пак, мозочен удар.

Атеросклерозата на крвните садови во нозете доведува до болки поради намалување на протокот на крв кон нив. Во почетните стадиуми на болеста, кога крвниот сад е стеснет до критично ниво, се јавува болка при напор, при пешачење, најнапред на поголеми дистанци, ве тера да застанете и да се одморите, а потоа може да продолжите со пешачење, но повторно на истата дистанца болката ќе ве натера да застанете. Со напредување на болеста, дистанцата се скратува, 300,

па 200, па 100, па 50 метри, и потоа болката ќе се чувствува и во мирување. Ова е напреднат стадиум на болеста и тука процесот треба да се спречи во напредувањето, бидејќи следниот стадиум е гангрена на ногата.

При појава на првите симптоми треба веднаш да се направи преглед, и тоа прво клинички, да се допрат нозете, да се видат и да се слушнат пулсациите на крвните садови, да се види состојбата на кожата - влакната, ноктите - тие растат побавно на ногата со нарушена циркулација и таа е постудена, а не можат да се напипаат и пулсациии. Потоа се прави преглед со васкуларен доплер што претставува субјективен метод и ориентационо го дава нивото и интензитетот на стеснувањето, за на крај да се постави дефинитивна дијагноза со примена на контрастна ангиографија, било стандардна било компјутеризирана. Најдобра визуелизација и дијагностика дава 64-мултислојната компјутеризирана томографија која точно ќе го одреди степенот на стеснување и нивото на стеснување, и помага во донесувањето одлука за дефинитивниот третман.

Дефинитивниот третман е најчесто бајпас процедура за премостување на болниот дел од крвниот сад и обезбедување на крвоток дистално од местото на стеснување на крвниот сад. Операциите обично се изведуваат во регионална анестезија при што пациентот е свесен, а обезболен е само делот од телото на кој се изведува оперативната интервенција. Во најголем број случаи операцијата трае еден час и престојот во болница обично трае еден ден. Во „Филип Втори“ овие операции се изведуваат и со примена на минимално инвазивни техники, значи без големи оперативни рани, со примена на ендоскопски методи.

За дополнителни информации можете да ја посетите нашата веб-страница www.cardiosurgery.com.mk

Special Selection

TIKVEŠ

VINARIJA

Uživajte u vinu umjereno
www.tikves.com.mk